

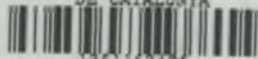
PERNADA

AJUNTAMENT D'ARBÚCIES • PRIMAVERA '95 • 2a ÈPOCA • NÚM. 2

Fundació "El Galixà"
d'Arbúcies

SISTEMA DE LECTURA PÚBLICA
DE CATALUNYA

1351163406

Sumari

PERXADA - 2a Època - Núm. 2

EDITORIAL

3

ACTIVITATS
MUNICIPALS

4

DES DE RÀDIO
ARBÚCIES

Hivern 1995.
Escalfa't amb R.A.

8

ENSENYAMENT

La implantació de la
reforma educativa

11

ESPORTS

Arbúcies clama per
una piscina coberta

16

L' ENTREVISTA

16 anys d'Ajuntaments
democràtics

18

TEMA

Industrialització

20

DOSSIER

Digues on vius i et diré
com ets.
Retrat dels vilatans i
vilatanes d'Arbúcies

22

26

ARTICLE

La Selva,
una sola comarca?

29

ENTITATS I PERSONES

Escola de Música

32

SOCIETAT

Vèncer incògnites i
temors

34

JOVENTUT

Què hi diuen els joves
de la feina?

35

EL NOSTRE AHIR

Personatges del passat

38

CULTURA -
POESIA I LLIBERTAT

Memòria dels recitals
poètics a la Plaça de
la Vila d'Arbúcies amb
motiu de la Diada de
l'Onze de setembre

42

EL VELL I EL BAR

EDITA:
Ajuntament
d'Arbúcies
C/ Major, 2
17401 Arbúcies

CONSELL DE
REDACCIÓ:
Coordinació i
Activitats
Municipals:

J. Tura
Des de Ràdio
Arbúcies:

J. Soler

Esports:

R. Cortés i

M. Serras

Ensenyament:

J. Pujadas

Entrevista, Article i

Tema:

P. Garriga

Dossier:

C. Zamorano i

Gemma Carbonell

Entitats i Persones:

C. Torelló i

N. Tort

Societat i Joventut:

T. Moré

El nostre Ahir:

J. M. Rueda

Cultura:

J. Medalla,

D. Martí i

J. Guillamon

Narració:

C. Blay

FOTOGRAFIA:

Secció Fotogràfica

Centre d'Arbúcies

COL·LABORADORS:

C. Ferrer,

E. Riquelme,

T. Pardos,

E. Ribataüllada,

J. Girbau,

M. A. Daví,

membres Escola

d'Adults,

J. Botifoll,

M. Riquelme,

A. Miralpeix,

J. Pintu,

A. Pou,

J. M. Iglesias,

M. Comas,

J. Illa.

DISSENY I

REALITZACIÓ:

Palahi, A.G.

(Girona)

DIP. LEG.:

Gi. 1.883 - 94

Revista Municipal PERXADA

Periodicitat Quatrimestral

Preu: 300 PTA

Editorial

Una de les màximes expressions del sistema democràtic és el de la participació del poble en el desenvolupament integral de la seva pròpia comunitat. En el nostre sistema és un privilegi i alhora un deure per a tots, el participar en un dels actes més transcendents de la vida col·lectiva, com és el d'elegir els representants que durant quatre anys assumiran la responsabilitat de govern.

Aconseguir aquesta fita, ha costat massa sang al llarg de la història, perquè nosaltres com a poble siguem conscients de la gran responsabilitat que representa el manteniment d'un sistema que malgrat mancances s'ha definit com el més just de tots, i que entre moltes altres coses ens permet, aprovar o reprovar l'actuació dels ciutadans que ens representen en el període de temps que la llei marca.

I és precisament aquesta responsabilitat que tenim com a demòcrates la que ens obliga a definir el model de poble que desitgem.

En aquest sentit els arbucienços som privilegiats, ja que podem triar entre dues opcions diferenciades, dues opcions políticament i social clares i definides, que hem vist traduïdes en les actuacions de cadascun dels grups en el transcurs de 16 anys de vida democràtica a la nostra vila, així com amb l'experiència de pobles veïns que han optat per altres models.

Sens dubte tenim prou elements per no defugir aquesta gran responsabilitat que ens pertoca, i tenint en compte que la nostra elecció determinarà el model de poble d'aquests propers quatre anys.

Finalment, només felicitar a tots els candidats que es presentaran a les properes eleccions municipals, pel seu desig de contribuir amb el seu treball a construir una societat millor, i pel fet d'assumir la gran responsabilitat que tots els arbucienços els atorgarem el proper dia 28 de maig.

Activitats Municipals

16 ANYS

RESUM D'ALGUNES DE LES ACTUACIONS MÉS IMPORTANTS I D'ALGUNES DE LES INCIDÈNCIES MÉS DESTACABLES QUE HA VISCUT ARBÚCIES EN LA SEVA ETAPA DEMOCRÀTICA

1979

- 3 d'abril: Celebració de les primeres eleccions municipals en la democràcia restaurada. CUPA guanya per primer cop.
- 1r curs de l'Escola d'FP (branques metall i administratiu)
- Publicació del 1r núm. de PERXADA

1980

- Inici dels treballs de modificació del Pla General
- Adequació del Parc del Sot del Palau
- Conversió del CLA en Institut de batxillerat oficial

1981

- 30 de juliol: Després de dos anys dels comicis els regidors d'UCD i del GiP dimiteixen en bloc.
- Oficialització dels noms dels carrers de la Vila i col·locació de plaques i normalització dels noms dels carrers.
- Inici de l'Escola d'Adults.
- Inici de les obres dels col·lectors de la vila

1982

- Inauguració de les obres de la variant que treu els camions del centre del poble.
- Inauguració de les piscines municipals.
- Inauguració de la Llar de jubilats i pensionistes
- Aprovació del dictamen sobre els embargaments
- Campanya 0'7%

1983

- Inauguració de l'estació depuradora d'aigües residuals, una de les primeres de Catalunya.
- 8 de maig: Eleccions municipals. CUPA guanya per segona vegada.
- Creació del servei de català.
- Legalització de l'escorxador municipal.

1984

- 6 de febrer: El regidor de CiU Pelegrí Rovira es dona de baixa com a regidor i abandona Convergència.

- 31 de març dimissió de la regidora de CUPA, Núria Tort; substituïda pel Sr. Antoni Menéndez.
- Inauguració del Poliesportiu.
- Adequació de les pistes de petanca.
- Municipalització de "El Jardinet"

1985

- Inauguració del Centre d'Orientació i Planificació familiar.
- Inauguració de l'emissora municipal Ràdio Arbúcies.
- Inauguració del Museu Etnològic del Montseny, La Gabella, centre dinamitzador de la cultura i la història del municipi.
- Arbúcies acull la primera assemblea del Fons Català de Cooperació al desenvolupament.
- Compra de Can Son.

1986

- L'ajuntament guanya el contenciós a RTVE i es queden en propietat municipal els repetidors de televisió.
- Es celebra el primer referèndum popular a tot l'Estat Espanyol per decidir el futur del "pas estret del Pont".
- Inauguració de les obres de restauració de Sant Pere Desplà.
- Adquisició i enderroc de diferents cases del carrer Sant Jaume.
- Inici Agermanament Arbúcies-Palacagüina.

1987

- S'aprova el nou Pla General que incorpora les tres mil hectàrees del terme d'Arbúcies dins del Parc Natural del Montseny.
- Obres d'urbanització i asfaltat en diferents carrers de la Vila.
- Inauguració de la segona fase del Museu Etnològic del Montseny, La Gabella.
- Inauguració de la carretera Arbúcies-Sant Hilari.
- 10 de juny: Eleccions Municipals. CUPA guanya per tercera vegada.

1988

- Creació de l'escola de música
- 28 arbuciençs col·laboren en la construcció d'una escola a Palacagüina, Nicaragua.

- L'Ajuntament demana a la Generalitat que 15 hectàrees de Can Quadres formin el nou polígon industrial, perquè Torres Pujals ja està esgotat.
- Inici d'obres al camp de l'Oliver.

1989

- 27 de febrer: Els regidors de CiU afirmen que deixen el consistori perquè no volen "ser manipulats pels poders fàctics". Un mes després tornen a l'Ajuntament.
- 1 de juny: Es demana que el Pla d'Espais d'Interès Natural de la generalitat amplii la protecció de diferents llocs del terme municipal.
- L'Ajuntament aprova demanar la revisió del procés a Lluís Companys.
- Creació del Punt d'Informació Juvenil.

1990

- Agermanament amb Florac
- Canvis en la circulació de la Vila
- Aprovació conveni amb la Junta d'Aigües per obres de millora de l'abastament d'aigua potable a Joanet.

1991

- 14 de febrer: L'Ajuntament demana a la Generalitat que redacti un Pla Hidrològic de la Riera d'Arbúcies i que estableixi uns mecanismes de control que garanteixin els drets d'aigua dels arbuciençs.
- 24 de febrer: Dia previst per fer un referèndum sobre la utilització de l'aigua de la riera d'Arbúcies. La Generalitat desautoritza aquesta consulta popular.
- 26 de maig: Eleccions Municipals. CUPA torna a guanyar.
- 31 de juliol: Carme Roca, cap de llista de CiU presenta la seva dimissió. Els regidors Jaume Pastells i Montserrat Pineda, que l'han de substituir renuncien al seu lloc com a regidors.

1992

- 24 de febrer: Els regidors de CiU assisteixen a un ple municipal després de mig any.

- S'inaugura l'Àrea de Joventut a la Torre del Vent.
- Inauguració de l'Ampliació de la Casa de la Vila.
- Inauguració de les arcades del Pont.
- Inauguració dels magatzems del Museu.

1993

- L'Ajuntament cedeix a la Generalitat els terrenys per construir un Centre d'Assistència Primària.
- Inauguració del nou Taller Ocupacional.
- Inauguració de la nova seu de Ràdio Arbúcies
- Inauguració del passeig del Montseny.
- Inauguració de l'ampliació del Poliesportiu (Sala de Judo)

1994

- Es constitueix la Comunitat d'Usuaris de la Riera d'Arbúcies.
- Es constitueix el Patronat del Castell de Montsoriu.
- S'aprova el nou Pla General.
- Obres de reforma de l'enllumenat públic al diferents carrers de la Vila.
- Primera festa de l'esport.
- Inici de les obres de la nova depuradora.
- Posada en funcionament de la Zona Blava.
- Inici de les obres de la zona de vianants.
- Obres de rehabilitació de les façanes al sector de la Riera
- Redacció del projecte de rehabilitació de Can Cornet futura seu del Centre Cultural Polivalent.
- Darrera fase de les obres de Can Son
- Obres de millora de la Xarxa d'aigua potable
- Inauguració del nou camp de futbol

1995

- Inauguració de Can Son
- Obres en el nucli històric
- Finalització obres depuradora

10 ANYS DE SERVEI

Quan un Ajuntament decideix crear un servei, generalment a més de valorar-ne les despeses, i la demanda social que hi ha al darrera, valora la seva funció social i les seves possibilitats de futur, i en això compta especialment amb el col·lectiu humà professional o voluntari encarregat de tirar-lo endavant.

Desenvolupar un o altre servei actualment en un poble de menys de 5.000 habitants com és el nostre cas comporta uns riscos importants, no tan sols per les inversions que representa la seva construcció, en el cas que necessiti un edifici o infraestructures importants, sinó també per la seva continuïtat en el temps, que

és realment quan el cost econòmic inicial s'amortitza socialment i quan podrem veure la seva conveniència i el resultat de la planificació inicial. Durant l'encara jove etapa democràtica al nostre municipi ens hem acostumat a les celebracions i inauguracions, veiem com Arbúcies és un poble en que

les obres mai s'acaben, és sens dubte un d'aquells pobles diferents que tenen l'estranya habilitat que qui l'ha vist una vegada i torna al cap de 10 anys, s'adona que ha canviat substancialment el seu paisatge urbà. Això que en essència podem considerar com a positiu comporta sovint petites tensions generades per les

indubtables molèsties que les millores urbanes i en menor grau les de serveis signifiquen al col·lectiu que les pateix, tot i que generalment s'acaben tan bon punt ens han arreglat un carrer o aquell servei que tenim davant de casa i podem gaudir de les millores que aquelles obres han suposat.

PERQUÈ UNS POBLES CANVIEN I D'ALTRES SEMPRE ELS VEIEM IGUAL?

Una resposta fàcil i que omple d'orgull als polítics i tècnics, és que l'Ajuntament funciona i que per tant la gestió és correcta. Però sens dubte no és suficient per entendre el fenomen que en aquests moments observem a Arbúcies.

Si ens reunim als orígens dels serveis dels que aquest any complim 10 anys: EL JARDINET, RÀDIO ARBÚCIES, L'ESPLAI CAN SON, I EL MUSEU, observarem especialment un tret comú en gairebé tots ells: sempre hi ha hagut un col·lectiu humà que ha portat a terme d'una manera voluntarista la fase inicial d'aquests serveis: Pel Museu, el Grup Recerques. Per l'Espai i el Jardinet, un grup de pares. Per la Ràdio un grup de joves; tots aquests col·lectius moltes vegades

han fet de paletes, electricistes, una mica de fusters, gestors, planificadors, relacions públiques... per qualsevol d'ells la fase inicial no ha estat fàcil. Tots podem recordar l'estat de La Gabella ara fa 10 anys, o de Ràdio Arbúcies al carrer del Pont i no parlem de Can Son!. Qui, que no fossin els membres d'aquells col·lectius s'hagués pogut imaginar, el resultat actual? Sens dubte aquest és el gran secret de la societat arbucienca, la participació de la societat en el desenvolupament conceptual estructural i formal del municipi, la pressió que es genera cap a l'Ajuntament, l'esforç col·lectiu i el desig de contribuir al bé comunitari, amb una perspectiva de temps àmplia, no puntual.

Caricatura apareguda en el número 8 de "la Cirereta" del C.J.A

ACTIVITATS MUNICIPALS

EL PAPER DE L'AJUNTAMENT

Per al desenvolupament comunitari d'una societat, a més del col·lectiu humà, l'eina bàsica és sens dubte l'Ajuntament, en tant que (a més de representant) dipositori de la confiança del poble que l'ha escollit, i gestor del conjunt de voluntats que representa un programa electoral.

Aquí s'apunta ja una de les tasques més importants d'un Ajuntament: la capacitat de transformar en realitats les voluntats del poble i això significa en primer terme concebre el programa com quelcom més que un conjunt de papers que només serveixen durant els 15 dies abans de les eleccions, i convertir-lo en una de les eines principals de la gestió municipal i en un dels documents essencials del poble per fer el seguiment de la tasca municipal.

L'anàlisi del programa electoral que va portar a l'actual equip al Govern Municipal ens diu que s'ha acomplert en un percentatge superior al 85%

Massa sovint estem acostumats a veure com les promeses no es compleixen, fet que conseqüentment genera el desencís i la manca de confiança dels

ciudadans en les institucions, el que es tradueix progressivament en la manca de participació del poble en els afers comunitaris i en un raonament que no ens ha de deixar impassibles -*No canvia res tot segueix igual, governi qui governi*- Sens dubte aquest raonament és fals en tant que si observem al nostre voltant veurem com cap poble té en aquests moments un nivell de serveis (tot i les mancances que encara patim) semblant al nostre.

Un cas paradigmàtic el constitueixen els serveis dels que en aquests moments celebrem 10 anys: EL JARDINET, RÀDIO ARBÚCIES, L'ESPLAI CAN SON i EL MUSEU ETNOLÒGIC DEL MONTSENY.

QUINA ÉS LA IMPORTÀNCIA D'AQUESTS SERVEIS EN EL CONTEXT SOCIAL DEL MUNICIPI

Una pregunta que molta gent es pot fer és la de perquè cal invertir diners en serveis d'aquest tipus? Les respostes són múltiples i immediates, la primera d'elles és que són instruments de desenvolupament social i

Nou edifici Esplai Can Son

Foto: Garriga fotògraf

Nova seu de Ràdio Arbúcies

Foto: Garriga fotògraf

personal, potencien el treball comunitari i la convivència enfront de l'individualisme, intervenen directament en procesos com la identitat i l'arrelament amb la comunitat i el territori, tenen una funció important com a elements que intervenen en el procés de l'educació...

Termes a vegades una mica complexos, però que podem resumir en una paraula, tots ells ajuden a crear **persones**, persones conscients de la seva pròpia identitat, persones participatives, actives, amb un fort sentiment comunitari, respectuoses amb el medi, el patrimoni, les minories ...

El gran objectiu d'aquest sistema és ajudar a formar les persones que en un futur han de fer rodar la roda del progrés a la vila. Un progrés que s'interpreta en aquells conceptes que ja hem repetit: respecte, identitat i justícia en les seves concepcions més àmplies.

REALITATS

Per desenvolupar un marc teòric sens dubte fa falta quelcom més que paraules. **FETS**

Aquestes són les realitats que ara tenim davant, quatre serveis exemplars en la seva tasca, gairebé tots dotats amb modernes infraestructures, costoses infraestructures en la seva major part, que, i així s'ha d'agrair a l'Ajuntament com a gestor dels recursos del municipi, ha aconseguit finançar, complint una voluntat popular traduïda en l'esforç dels col·lectius que durant 10 anys i en condicions a vegades més que precàries han mantingut vius els seus desitjos de contribuir a crear una societat millor. Des de PERXADA per molts anys i gràcies a tots ells.

CAN CORNET

SEU DEL FUTUR CENTRE CULTURAL POLIVALENT

Una de les mancances més importants en l'àmbit cultural i associatiu de la Vila ha estat la falta d'una infraestructura que permetés acollir l'escola de música i l'escola d'adults, dos serveis amb un pes específic important en el context cultural de la vila i que fins ara han desenvolupat la seva tasca en condicions no sempre idònies sobretot per la manca d'espais adients.

Amb la construcció d'aquest nou centre cultural, aquestes mancances es podran superar i al mateix temps permetrà oferir a les entitats culturals d'Arbúcies uns espais de reunió i treball dels quals fins ara no disposaven.

CAN CORNET

L'edifici destinat a acollir aquests serveis serà l'edifici de Can Cornet, situat al carrer del Pont, núm 1, recentment adquirit per l'Ajuntament. Les característiques d'aquest edifici: una superfície de més de 800 m², la seva situació al centre de la vila, així com les possibilitats de reconversió que oferia, el feien especialment apte per convertir-se en la seu d'aquests serveis.

RESTAURACIÓ DE L'EDIFICI

La restauració permetrà descobrir bona part de l'absis de l'església parroquial fins ara amagat pel mateix edifici de Can Cornet, que es va construir adossat a aquest absis, això s'aconseguirà mitjançant la separació física de les dues edificacions a través d'un pati de llum tot resseguint l'absis i la creació d'una façana interior de vidre,

que al mateix temps oferirà una panoràmica del sector fins ara amagat de l'església. La restauració al mateix temps tindrà cura de tots els espais que tinguin una configuració conservada i escaient, incidint sobretot en les façanes i en la planta primera que resulta ser la millor conservada; amb el valor afegit d'haver estat la residència del músic Lluís Torres.

Al mateix temps aquesta obra comportarà la redefinició dels accessos interiors de l'edifici, amb noves escales i un ascensor, la restauració de la façana posterior, la renovació total de bona part dels interiors, excepte el soterrani i la primera planta en que la renovació serà parcial i la renovació total d'instal·lacions i la creació de calefacció centralitzada per a tot l'edifici.

COM SERÀ EL NOU EDIFICI

L'accés al nou edifici es realitzarà a través de la porta central actual, mitjançant una rampa que es construirà sobre el graonat de de l'escala exterior. Aquest accés donarà a un ampli vestíbul que disposarà d'una bona perspectiva de les parets restaurades de l'absis a través de la façana de vidre. Al mateix temps aquest

vestíbul permetrà entrar directament a una àmplia sala integrada dintre de l'escola d'adults que podrà servir com a espai polivalent: Sala d'actes o reunions.

Des del vestíbul, en l'espai pròpiament de rebedor, s'accedirà a la planta baixa de 143 m² destinada a escola d'adults, amb un seguit d'aules i espais comuns.

L'actual soterrani de l'edifici de 112 m² acollirà l'escola de pintura i manualitats.

La primera planta (204 m²) encabirà l'escola de música, aprofitant la restauració de l'antic habitatge i unificant les peces de façana creant una sala gran per actuacions musicals que ofereixi al mateix temps bones

condicions acústiques.

La segona planta (240 m²) servirà per acollir l'hotel d'entitats, concretat en un seguit de despatxos destinats a les entitats del poble.

El projecte de remodelació de l'edifici ha estat redactat pels arquitectes Benet Cervera i Assumpció Alonso, i el pressupost total de l'obra és de gairebé 26.000.000'-PTA

ACTIVITATS MUNICIPALS

Can Cornet, abans de les recents obres de rehabilitació de les façanes de l'església i l'escorxador.

Foto: AHMA

HIVERN
1995

escalfat
amb R.A.

Des de Ràdio Arbúcies

HIVERN 1995. ESCALFAT AMB R.A.

La secció dedicada a l'emissora municipal, en aquesta segona edició de PERXADA i al llarg d'aquest any, hi volem reflectir la celebració del 10è aniversari de la creació oficial de Ràdio Arbúcies. És per això que hi ha alguns canvis en els nostres apartats, el dedicat a la programació de R.A. inclourà els possibles actes commemoratius del 10è aniversari, el de l'entrevista romandrà igual sense canvis, però desapareix l'espai dedicat a l'actualitat, i el seu lloc l'ocuparà una sèrie en tres capítols dedicada a la història dels 10 anys de ràdio a Arbúcies. L'apartat de discografia i música el podreu trobar a l'àrea de cultura d'aquesta revista.

LA PROGRAMACIÓ DE RÀDIO ARBÚCIES I EL 10è ANIVERSARI

Pel que fa a la programació de l'emissora municipal, es pot dir que no pateix canvis substancials, hi ha una línia marcada des de la tardor de 1994 i aquesta programació d'hivern només ha patit petits retocs. Al llarg dels dies feiners el fil musical cobreix les 24 hores d'emissió (de dimarts a divendres) i els diversos talls de la programació habitual.

Ràdio Arbúcies inicia la programació el divendres a partir de les 5 de la tarda fins a les 12 de la nit, fent una barreja de programes amb contingut i espais més lleugers i musicals. "Estem boges o què?", "Agenda 9x5", "Un xic de misteri", "Mal gust", "Rock a la Carta" i finalment "Joves a debat" la novetat del divendres, són els espais que us oferim.

Foto: Arxiu R.A.

ESCALFAT AMB R.A., EL NOU LEMA DURANT L'HIVERN.

El dissabte també manté el mateix estil, al matí a les 10 "L'espai l'espai" dedicat a la gent més menuda, seguit pel magazine matinal "Cafè boulevard". De 2/4 d'1 a la 1, una significativa novetat, "Servei Públic", un programa d'informació municipal on es pot participar en directe i preguntar als regidors de l'Ajuntament sobre diferents qüestions de la gestió municipal. "L'informatiu" a la 1 del migdia seguit de l'espai "Tro!" i la "Tertúlia" en directe des d'un bar del poble. A 2/4 de 4 un veterà, "Top Màxim" amb la llista dels èxits musicals, darrera "Quart creixent", "Temes d'audiència" i de nou els informatius a partir de les 7. Tot seguit la tertúlia futbolera del "Gol Nord" i clouen la programació els musicals "Botibox" i "Tot és pop". El diumenge al matí es repesca el "Cafè boulevard", seguit de "Les millors melodies", i a la tarda les retransmissions en directe dels desplaçaments del CDA a camp contrari i l'espai musical "Track 24". Dilluns tampoc modifica massa la seva programació, a partir de les 7, "El túnel del temps", a les 8 de la tarda un altre vell conegut, un programa esportiu dedicat principalment al futbol arbucienc, "Temps d'esport", i tanca la programació la tertúlia "Tu manes".

I ARA, JA TENIM 10 ANYS!!!

I per celebrar-ho l'emissora pensa actuar en tres fronts, primer amb una programació especial al voltant del dia 21 d'abril, data de la inauguració oficial dels vells estudis, a més de fer memòria de la història de l'emissora i dels vells col.laboradors. En segon lloc coordinant celebracions conjuntes amb d'altres entitats que enguany també compleixen 10 anys, a part de preparar diversos actes de cara al públic que encara cal triar i concretar, (un ball del 10è aniversari, diversos concerts, o una auca vivent de l'emissora). i en tercer lloc no podem oblidar als col.laboradors que realitzaran alguna activitat extra-radiofònica tots plegats. Aquestes són les directrius que marcaran les celebracions a la nostra ràdio, de les quals us en mantindrem puntualment informats.

PER: CARLES FERRER/JORDI SOLER

10 ANYS DE RÀDIO A ARBÚCIES. (Primera part).

La creació d'una emissora municipal no es un fet casual, ni degut a estranyes circumstàncies propícies, sinó que hi ha un seguit d'elements que afavoreixen la seva creació. A Arbúcies una efervescència d'una part del jovent va propiciar l'espurna necessària per a una experiència pilot, que més tard, va significar l'inici d'un projecte nou fins aleshores, a la nostra vila. Poques són les emissores locals que gràcies a l'empenta d'una part del poble, poden néixer i el que és més difícil, mantenir-se i créixer. L'espurna que va crear posteriorment Ràdio Arbúcies va ésser Ràdio Punt i Mig.

LA RÀDIO PUNT I MIG.

No va existir una norma general de formació d'emissores locals. Algunes naixien amb la recuperació de la tradició de gent gran que havien participat de la ràdio parroquial d'OM i que havien vist reprimides les seves iniciatives. Altres naixien de projectes de participació en activitats per a joves. En altres casos era una simple iniciativa pròpia dels responsables dels ajuntaments com a complement turístic.

L'octubre de 1983 la regidoria d'esports i joventut d'Arbúcies convocà als joves per tal d'organitzar unes activitats juvenils que s'anomenaren 'Les Jornus Llundàticus del Juventus'. Aquestes varen transcórrer durant uns dies a les que les acompanyà la iniciativa de Ràdio Punt i Mig, 107 FM. En ella es va fer una programació enfocada a aquestes jornades. Així, bona part del grup de joves participants varen fer néixer les il·lusions que conduïrien al projecte de fer ràdio de forma permanent.

ELS INICIS DE RÀDIO ARBUCIES 101.1 FM.

Ramon Camps, Ramon Cortada, Josep Maria Esteban, Pere Garriga, Josep Flores, Josep López, Carles Masferrer,

Enric Nogué, Margarida Pelegrí, Jordi Tura i Miquel Vilà varen ser els onze fundadors. Després de buscar un local amb la col·laboració d'entitats del poble i l'Ajuntament, aquesta colla el va arreglar, i així va poder preparar una primera programació amb una trentena de col·laboradors. El 29 de març de 1985, després d'un mes i mig de període de proves, es va iniciar la programació i el 21 d'abril es va fer la inauguració oficial. La gent d'Arbúcies s'abocà a la novetat i això va permetre fer una programació molt participativa. Els programes de caire musical molt divers però barrejats amb entrevistes, concursos i informació (d'esport i general). Xerinola, Jazz Connection, 2x4, l'Esportiu Arbucienc, el Calaix del Racó, Síntomes del plaer estereofònic o el Món del motor, en són una mostra. El corpus d'aquell any, el ral.li Guillerries, la primera baixada de carretons o la participació a la Marxa de la Primavera varen ser les primeres participacions extra-radiofòniques importants. La segona programació va passar ràpidament d'un plantejament de cap de setmana a setmanal, emetint totes les nits. El primer aniversari es va celebrar al poliesportiu amb l'actuació dels Serafins, el sorteig d'un viatge a Mallorca i l'elecció de la Miss i el Mister de la ràdio. Inicialment, si bé els resultats no eren massa vistosos la pròpia activitat que els generava ja complia una finalitat dinamitzadora important. No hi havia una jerarquia organitzativa molt ben definida, ni tampoc molta voluntat de ser una emissora municipal, tot i que existia un Patronat Municipal definit.

ELS ALTS I BAIXOS

Amb la necessitat d'actualitzar la programació i de mantenir el local i les instal·lacions varen sortir els primers problemes sempre partint de l'arrel econòmica. Per una banda l'eufòria inicial havia minvat i per l'altra calia consolidar una programació més diver-

sificada. De la colla inicial uns pocs varen continuar liderant els col·laboradors, i en Manel Serra n'era coordinador. Això va portar a establir criteris que no eren sempre majoritàriament acceptats per tots els col·laboradors i que responien a la necessitat de millorar. Alguns programes, com l'infantil (Cresta Mallesta), el concert dels disabtes o l'informatiu varen marcar una nova línia en aquesta tercera programació que tornava al cap de setmana. Aquí ens aturem, en el proper número de la revista PERXADA tindreu la segona part d'aquesta trilogia dedicada a la història de Ràdio Arbúcies.

PER: ARXIU HISTÒRIC R.A.
TOMÀS MORÉ / JORDI SOLER

Primer anagrama de Ràdio Arbúcies

L'entrevista

ALZHEIMER: RESIGNACIÓ I COMPRESIÓ?

Amb LLUÍS PUJOL,
Doctor de l'Hospital Comarcal de la
Selva.

Avui en dia no necessitem moure'ns massa per informar-nos de qualsevol qüestió o fet que ens interressi. Només cal asseure'ns al sofà, obrir un diari o engegar el televisor per assabentar-nos d'una forma més o menys verídica del tema que ens preocupa. Però desenganyem-nos, potser no sabem tot el que hauríem de saber i d'altra banda ens ho creiem. Qui no ha sentit mai parlar de les demències? Però, sabem realment el que són o ens hem d'esperar que aquestes afectin a persones properes a nosaltres per informar-nos-en? És per això que ens hem plantejat què hi ha darrera el nom d'una de les patologies més freqüents a la vida de les persones: l'Alzheimer.

P - Què és l'Alzheimer?

R - L'Alzheimer és una demència pre-senil. Això vol dir que és un trastorn d'uns determinats teixits cerebrals, a la cortical, que apareix a partir dels cinquanta-cinc anys, és a dir, un temps abans del que ho solen fer les malalties que sempre hem associat a la vellesa.

P - Què origina la malaltia?

R - L'origen d'aquesta patologia encara no es coneix, però diferents in-

vestigacions apunten cap a la falta d'un neurotransmissor provocat per un component genètic cromosòmic. El neurotransmissor és una substància de tipus hormonal que fa que moltes àrees del cervell actuïn. La falta de la substància impedeix el seu bon funcionament.

P - Quins són els símptomes i com evoluciona?

R - L'Alzheimer s'inicia amb una pèrdua lleu de la memòria. Els afectats per aquesta malaltia recorden, per exemple, amb qui jugaven de petits i en canvi obliden el que han esmorzat al matí. Aquesta pèrdua de memòria augmenta fins al punt de no reconèixer en quin entorn viuen i la capacitat de valer-se per ells mateixos disminueix. Per tant, podem dir que l'Alzheimer evoluciona progressivament i que és una malaltia crònica.

P - Com han de respondre la gent més propera als malalts?

R - L'Alzheimer, com totes les demències comporten una contínua atenció caps als afectats per part de la gent que els envolta. Sovint es fa difícil atendre'ls ja que suposa passar moltes hores al seu costat, per això, algunes famílies opten per portar-los a centres geriàtrics que donen cabuda als malalts per aquesta patologia.

Com a conclusió, observem que l'Alzheimer és una malaltia que no es pot preveure ni tampoc aturar de cap manera. Cal saber però, que trobar-se al costat d'un afectat comporta una resignació i una comprensió davant el fet i el malalt.

ESTER RIQUELME
CARLES FERRER

La implantació de la reforma educativa

Ensenyament

Com es veu des d'Arbúcies?

UNA REFORMA NECESSÀRIA

Després de molts endarreriments, el Departament d'Ensenyament ha començat a implantar la Reforma Educativa d'una manera progressiva. Moltes persones es pregunten si calia un canvi tan important en el sistema educatiu del país. La resposta la podem entendre millor des d'una perspectiva històrica.

Tots els sistemes educatius han tingut i tenen els seus orígens en unes necessitats socials, en uns plantejaments polítics i estan emmarcats en una visió pedagògica.

La diversitat social i cultural de la societat d'avui no és la mateixa que la de temps enrera. La societat canvia i per tant una institució que transmet els seus valors, els seus coneixements i les seves maneres de fer, també va canviant. Per això, es van canviant els continguts i la manera d'atendre les necessitats dels alumnes. Per altra banda, cal adequar el sistema a la nova situació política que suposa el pertànyer a una comunitat europea. S'ha vist necessari, especialment, modificar l'ensenyament secundari a fi d'allargar l'escolaritat obligatòria fins els 16 anys, tenint en compte que la incorporació al món del treball no es pot fer abans d'aquesta edat. Finalment calia també incorporar al sistema educatiu els resultats de les recerques que s'han fet darrerament sobre la manera d'aprendre i sobre la manera de plantejar el procés d'ensenyament i aprenentatge. Va durar un temps que es parlava de fracàs escolar... Una de les conclusions era

atribuïble al sistema educatiu. Establir una consideració a la diversitat de capacitats i als interessos de l'alumnat.

Una vegada vista la conveniència d'una reforma, els dubtes apareixen quan ens pregunten quina serà la manera d'aplicar-la i quins mitjans hi dedicarà l'administració educativa.

INCERTESES

Queden molts de dubtes per veure com s'aplicarà realment la Reforma i com aquesta afectarà a Arbúcies. respecte l'ensenyament primari crec que podem ser força optimistes. Molts dels seus plantejaments consoliden unes tendències que ja s'anaven difonent des de feia temps. L'ensenyament secundari, per altra banda, presenta molts punts foscos. Per començar no se segueix una lògica coherent en la progressió. Per què a Catalunya s'ha volgut avançar la reforma de secundària 2 anys abans que la resta de l'estat? Per què s'ha retardat un any però es fa el possible per mantenir encara un any? Per què es comença a implantar abans els 3r d'ESO que no pas el primer i el segon? La resposta només la podem veure en els motius polítics: aquest fet afavoreix els centres privats concertats que fan ensenyament secundari. Ampliar l'obligatorietat fins els 16 anys significa ampliar la gratuïtat i per tant els concerts econòmics dels centres privats. Això també ens explica que s'implanti la reforma primer en les comarques (entre elles la

Fa anys que es parla de la Reforma Educativa. Alguns canvis ja els estem vivint. Els centres d'Ensenyament Primari ja la tenen implantada fins a cinquè. L'Institut de Batxillerat i la Secció de Formació Professional ja són un sol centre anomenat IES. Durant el proper curs s'implantarà el sisè de Primària i el tercer d'ESO, desapareixent el 1r de BUP i FP. El passat 19 de gener el Conseller d'Ensenyament presentava un mapa escolar on es preveïen unes obres en l'Institut d'Arbúcies, així com la construcció d'instituts en les poblacions veïnes d'Hostalric i St. Hilari. La secció d'ensenyament ha volgut recollir diverses visions des dels centres afectats. Avui només encetem la qüestió. Al marge d'aquest tema, hem comptat també amb la col.laboració de l'Escola d'Adults.

Selva) on hi ha menys centres privats que fan ensenyament secundari.

Un altre dels punts que preocupen és com queda definit el mapa escolar, és a dir, la distribució de centres i els ensenyaments que s'impartiran. Els centres d'EGB queden reconvertis en centres d'Educació Infantil i Primària, la qual cosa vol dir que a la llarga només acolliran alumnes fins als dotze o tretze anys. En aquest punt la inquietud principal prové de no saber si les plantilles del professorat quedaran definides d'una manera satis-

factòria.

Pel que fa a l'Institut, les inquietuds són encara més marcades. El centre d'Arbúcies deixarà de ser l'àmbit subcomarcal per tenir només àmbit local.

Fins aquí una exposició que ben segur ha deixat molts punts per aclarir però on he intentat donar una visió general de la situació. Per aprofundir sobre aquest tema ja tenim les visions que ens ofereixen les opinions que hem rebut de persones dels diversos centres.

JORDI PUJADAS I RIBALTA

Zona escolar

Foto: J. Camps

A fi de situar-nos millor exposarem tot seguit, d'una manera molt esquemàtica, alguns dels aspectes més destacables que configuren la reforma:

- S'estableix un canvi general dels plans d'estudis i en els sistemes d'avaluació.
- Hi ha un reconeixement de l'Etapa Infantil com a integrant del sistema educatiu, encara que no obligatòria. Les escoles públiques han d'oferir places a partir dels 3 anys.
- Es manté l'inici de l'escolaritat obligatòria als 6 anys, començant pel Cicle Inicial de dos anys de durada.
- S'estableix un Cicle Mitjà de dos anys. En aquest curs l'alumnat comença l'aprenentatge d'una llengua estrangera.
- S'estableix un Cicle Superior de dos anys. Els alumnes el podran finalitzar l'any que compleixin 12 anys, completant així l'Educació Primària.
- Desapareix el 7è i el 8è d'EGB i queda substituït per 1r i 2n d'Educació Secundària Obligatòria (ESO). Abans de l'any 2000 l'alumnat d'aquest cicle han d'estar escolaritzat a l'Institut d'Ensenyament Secundari (IES).
- Desapareix el 1r i 2n de BUP/FP i queda substituït pel 3r i 4t d'ESO. L'alumnat estarà escolaritzat en el mateix IES.
- En l'ESO, es preveu que l'alumnat segueixi una part de les assignatures en comú i una altra part de manera optativa. Això significa que en centres petits hi hagi poques possibilitats per oferir prou diversitat de matèries optatives.
- El Departament d'Ensenyament preveu que l'IES Montsoriu només escolaritzi alumnes d'Arbúcies.
- Els alumnes que ho necessitin, podran repetir un màxim de dues vegades durant tota l'escolaritat obligatòria.
- Els alumnes que no superin l'escolaritat obligatòria rebran una educació en base a programes socials per ajudar-los a accedir al món laboral.
- Els alumnes que tinguin el Graduat en Ensenyament Secundari Obligatori podran accedir a Ensenyaments Professionals o al Batxillerat, aquest darrer com a preparació per a estudis universitaris. Finalment, l'accés al món laboral.

Zona escolar

Foto: J. Camps

UNA VISIÓ DE LA REFORMA

El 3 d'octubre de 1990 va ser aprovada de Llei Orgànica d'Ordenació Gral. del Sistema Educatiu (LOGSE). Fa, doncs, quatre anys (i per a molts de nosaltres molts més) que parlem de reforma.

Un concepte que en el meu cas, en un principi em feia barrejar sentiments d'angoixa (pel fet d'haver de tornar a reorganitzar les estructures apreses fins el moment) i d'il·lusió veient un futur d'ensenyament que tots anhelàvem.

Tot plegat va fer que sentíssim l'obligació, per una banda, i la convicció, per una altra, de **Reforma**. Això suposava creure'ns els grans propulsors d'aquesta gran tasca, o bé com a mínim els únics que la podríem dur a la pràctica. Per tant ens vam entregar al reciclatge. Tots coincidíem llavors, i encara ara, que es tractava d'una gran teoria però que calia molt esforç per part de tots els estaments del sistema educatiu, i no solament del col·lectiu de mestres, per posar-la a la pràctica.

Hem tingut temps de sobres, doncs, per acostumar-nos i inclús habitar-nos als constants canvis de dades d'implantació que, des de l'Administració d'Ensenyament, s'han anat succeint.

Aquest fet ha provocat en molts moments que li restéssim credibilitat, no a

la Reforma en sí, sinó a la capacitat i l'interès en aplicar-la. Sens dubte un dels factors importantíssims que ha comportat l'aplicació de la LOGSE ha estat la consideració de l'Educació Infantil com una etapa, no obligatòria però si clarament educativa, dins els ensenyaments de règim general i per tant passar a ser reconeguda, finalment, i integrada dins el sistema educatiu.

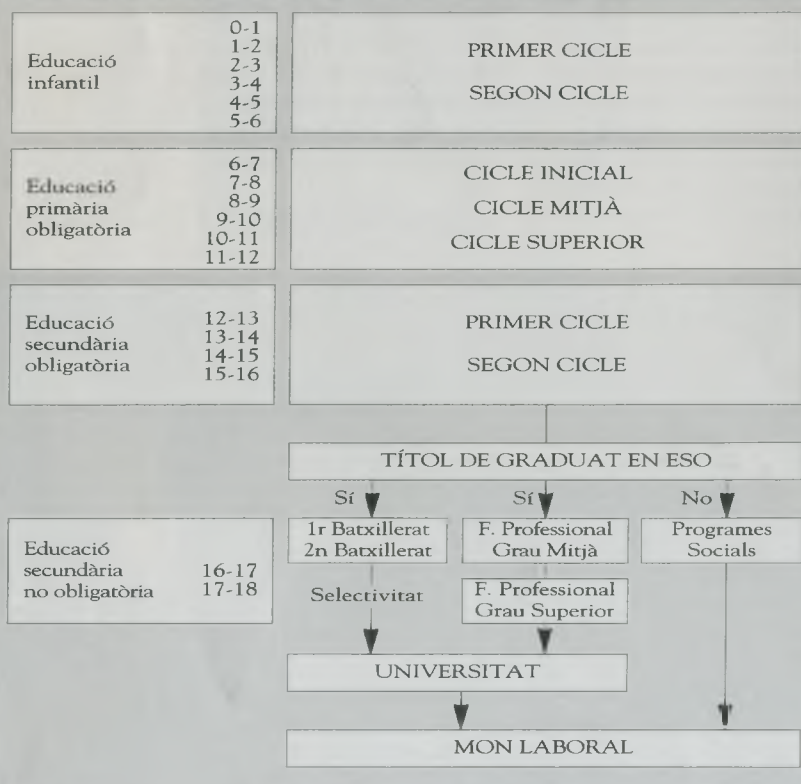
Aquest fet s'ha fet evident per tots els parers en l'obligatorietat de les escoles a acollir nens i nenes de 3 anys.

L'altre gran factor ha estat la reestructuració d'etapes i cicles a nivell de Primària i la implantació del conseqüent mapa escolar que farà que a partir dels 12 anys (quan acabin el cicle superior de Primària) hagin de passar a fer la Secundària obligatòria a l'IES.

D'aquesta forma es garanteix i s'obliga l'educació fins als 16 anys. Amb aquest gran canvi estructural de reorganització del sistema educatiu la Reforma es farà evident i, quan es produeixi, crec que estarem tots tan immersos en ella que, possiblement, no hi haurà lloc pels dubtes ni les esquivacions.

TERESA PARDOS SOLANAS
Mestra d'Educació Infantil
Col·legi Vedruna

ESQUEMA GENERAL DEL NOU SISTEMA EDUCATIU

LA REFORMA A PRIMÀRIA

Crec que poques persones, de fet segurament cap persona, més o menys vinculada al món de l'educació us negaria la necessitat de la Reforma. El sistema educatiu vigent fins ara, es va elaborar en l'última etapa del franquisme i es començà a aplicar a partir de l'any 1970, amb alguna correcció posterior als anys vuitanta. En conjunt doncs era un sistema caducat, que ja no responia a la realitat d'avui en cap sentit: ni des del punt de vista legal, l'escolaritat obligatòria acabava als catorze anys i l'edat laboral comença als setze: ni social, la societat de 1955 té poc a veure amb la de 1970; ni tècnic, ni psicològic, ni pedagògic... És clar, per tant que calia una Reforma en profunditat del sistema educatiu,

insisteixo: tothom hi està d'acord en que són necessaris canvis.

Ara bé, es necessitaven els canvis que es fan ara? Els que es volen fer? Uns altres...?

Difícil resposta. En tot cas des d'aquest racó voldria trencar una llança en favor d'aquesta reforma, almenys en el que són les seves intuïcions fonamentades i idees bàsiques:

1 Constructivisme, les persones construïm els nostres aprenentatges, a partir del que ja "sabem", com es construeix una casa, pedra a pedra, mica en mica, posant uns bons fonaments, creixent.

2 Aprenentatge significatiu, només aprenem el que ens

interessa, el que volem aprendre, el que ens és vital, el que ens agrada o fem a gust o VOLEM, en el sentit de fer una opció.

3 Atenció a la diversitat. Tenim uns ritmes i capacitats diferents que des de l'escola cal respectar i ajudar a desenvolupar.

L'aplicació pràctica i política d'aquesta Reforma pot ser discutible, les dotacions econòmiques i els recursos que aporta l'administració, potser seran insuficients i caldrà lluitar des del lloc on estem per aconseguir que tingui la qualitat que necessita perquè sigui una millora real, però les idees de fons cal posar-les a la pràctica en la mida de les nostres possibilitats, des d'ara, si és que no ho hem estat fent,

modestament, calladament, des de fa molt de temps. Perquè és clar, aquestes idees, no neixen del "buit", sinó que recullen les millors intuïcions d'aquests últims vint o trenta anys, que molts mestres han anat practicant a les seves escoles.

En aquest sentit vull transcriure, quasi totalment, però amb els corresponents comentaris, un article signat per "un company de guix", David Pujol, aparegut al **Punt Diari** del 2.12.94 i titulat: **ELS MESTRES FEM REFORMA**

R. ARQUIMBAU
Mestre de l'Escola Pública.
Dr. Carulla

ELS MESTRES FEM REFORMA

- En el moment que en lloc d'ensenyar de la mateixa manera que ho van fer amb nosaltres, reflexionem sobre els perquè de tot el que fem.
- Quan organitzem sortides per il·lustrar el treball de classe en funció de les excursions, però no quan sortim únicament per anar a passejar nens.
- Quan no tenim por de deixar-nos assessorar, de reconèixer els errors que hem comés, o de dir, senzillament, "això encara no ho fem prou bé".
- Quan ens formem contínuament, a partir dels interessos que tenim i de les mancances que detectem, i l'última cosa que mirem són els punts que podem aconseguir amb un determinat curset.
- Quan amb els mitjans que tenim (encara que siguin pocs) fem el que podem. Però també quan protestem enèrgicament si no disposem dels mitjans necessaris per treballar de manera digna.
- Quan a l'hora de les avaluacions, comencem per nosaltres mateixos.
- Quan tractem d'acceptar i estimar vertaderament els alumnes tal com són i donem tota la dignitat al títol d'alumne.
- Quan possibilitem la comunicació, inclús arriscant l'ordre.
- Quan no tenim por de l'alumnat i confiem en ell.
- Quan no ens queixem mai del "nivell dels alumnes", sinó que partim de la realitat per fer-los avançar.
- Quan no diem mai: "Això no ho puc fer perquè no és al programa", ja que sabem que vol dir ser un professional de l'ensenyament.
- Quan hem desterrat del nostre vocabulari expressions com "aquest any sí que tinc una classe maca", "aquest nen és un burro", "tinc molt pocs alumnes bons" i d'altres de semblants.
- Quan ens preocupem per oferir a l'alumnat les millors propostes que se'ns acudeixen, els materials i llibres que creiem que els aniran millor.
- Quan no som tant il·lusos de pensar que ja "fem reforma" quant tenim llibres nous i bonics o quan ja hem fet un curset d'una setmana.
- Quan descobrim coses que els metges, per exemple, ja saben fa molts anys: que o bé es coordinen esforços i voluntats en un treball en equip -encara que a vegades costi molt- o la feina esdevé inútil.
- Quan donem voltes a la millor manera d'organitzar la classe, l'espai físic, la distribució de les taules, perquè tothom pugui estar el millor possible.
- Quan som conscients que el fracàs escolar és un fracàs de l'escola i no pas de l'alumne.
- Quan veiem de manera diàfana que el vocabulari específic de la reforma (algú ja n'ha dit "el llenguatge dels bruixots": currículum, aprenentatge significatiu, nivells de concreció, avaluació contínua, etc.) no ens ha d'enganyar: en el fons els tecnòcrates no hi treballen a l'escola.
- Quan organitzem activitats que connectin l'escola amb el poble i convertim la pròpia localitat en un dels eixos de l'activitat escolar.
- Quan no sacralitzem cap mètode i, a partir de tots els que coneixem, en creem els nostres de propis.
- Quan partim dels interessos dels infants per planificar les activitats escolars, però sabem que hi ha coses que s'han de fer, malgrat que els nens, d'entrada no ho vulguin.
- Quan procurem, que cadascú aprengui el màxim segons les seves pròpies capacitats (això sona un xic marxista).
- Quan parlem poc als nens i nenes dels grans valors que presideixen les relacions humanes- tolerància, pau, educació ambiental, cooperació amistat, austeritat...- però en som testimoni.
- Quan som funcionaris però no ens en sentim.
- Quan renunciem a una part, o tot del nostre poder i adquirim autoritat, però no autoritarisme.
- Quan sabem que el més important d'un projecte pedagògic és que els mestres se'l creguin i el vulguin tirar endavant; no pas que estigui ben enquadrat per quan ens visiti la inspecció.
- Quan fem nostra aquella inscripció anònima tan sàvia que diu: "Hem de tenir prou força per canviar allò que podem canviar. Prou paciència per acceptar allò que no podem canviar. I prou intel·ligència per saber què es pot canviar i què no".

L'ESO A L'IES

El Departament d'Ensenyament de la Generalitat ha decidit avançar la Reforma Educativa el pròxim curs 1995-96 a força comarques. A l'àmbit gironí seran el Pla de l'estany, la Garrotxa, la Selva i el Ripollès. L'Ensenyament Secundari Obligatori està dividit en dos cicles educatius: de 12 a 14 anys i de 14 a 16. L'octubre vinent s'iniciarà el primer curs del segon cicle (3r d'ESO). La previsió és que en un futur proper els dos cicles, que s'aniran introduint progressivament, es facin als instituts. Actualment l'Institut Montsoriu ofereix els dos plans d'estudi vigents: primer i segon grau d'FP, BUP i COU. Hi fan els seus estudis un total de de sis-cents quinze alumnes, que, d'acord amb l'àmbit comarcal que ha caracteritzat l'ensenyament mitjà a la Vila, provenen de Breda, Fogars, Hostalric, Massanes, Sant Feliu de Buixalleu, Sant Hilari Sacalm i Arbúcies mateix. El Claustre està integrat per cinquanta professors. Total de grups: 10 grups de

BUP-COU i 11 d'FP. Amb l'aplicació de la Reforma es produiran un conjunt de canvis importants. L'IES d'Arbúcies serà un centre de dues línies, és a dir, amb dos grups per curs, tant a secundària com a batxillerat. És el que s'anomena un centre 2-2. El proper curs es posarà en funcionament un nou IES a Hostalric i el de Sant Hilari Sacalm, que fins ara feia la branca administrativa d'FP, també aplicarà la Reforma. Els alumnes d'aquests pobles es quedaran allà a fer els seus estudis. El Mapa Escolar preveu també que els alumnes de Breda quedin adscrits al centre d'Hostalric, encara que sempre havien vingut a Arbúcies. El proper curs doncs, l'Institut començarà a impartir 3r d'ESO. Estan previstos dos grups, potser tres, segons la demanda de matrícula. Cal tenir present que la ràtio (nombre d'alumnes per classe) s'estima entre 30 i 35. Els pròxims anys s'aniran introduint de forma progressiva la resta de cursos fins a completar el nou sistema educatiu. És difícil saber quin serà el

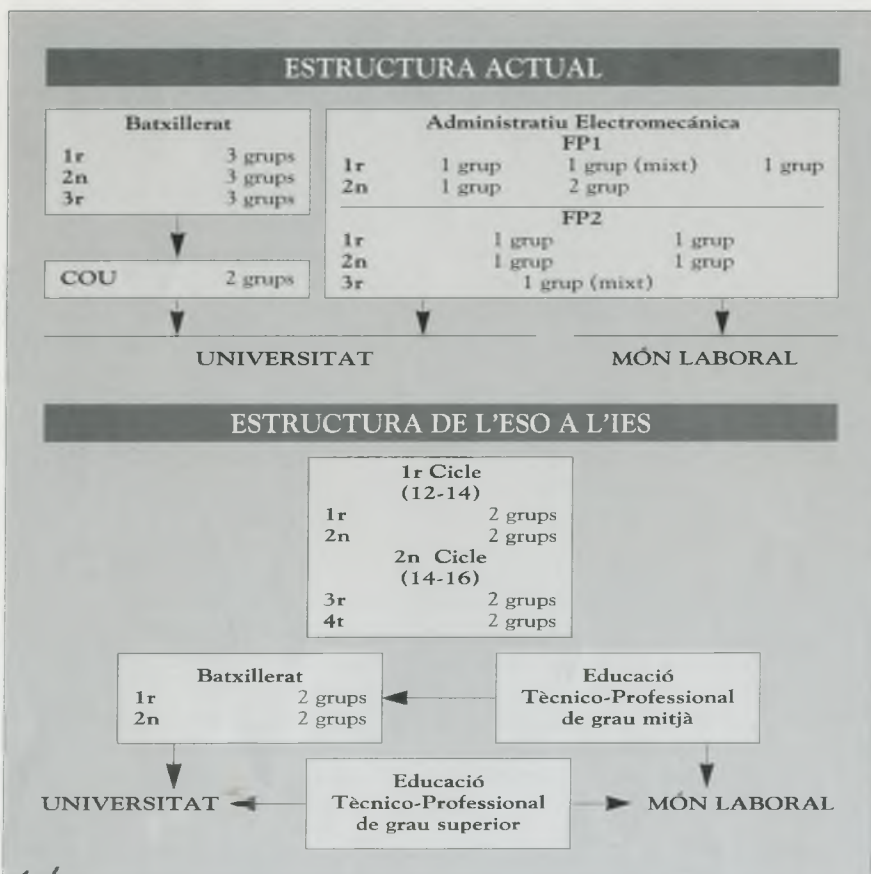
volum total d'alumnes que el centre tindrà ja que, si bé a secundària es pot preveure una mica, no se sap encara quants alumnes faran batxillerat en acabar l'ESO. A aquesta xifra, caldrà sumar-hi els alumnes que facin els mòduls d'Educació Tècnico-Professional de grau mitjà i de grau superior, l'oferta dels quals està per definir. El nombre de professors també es desconeix. En el nou model educatiu desapareix el concepte d'assignatura i els continguts s'estructuren en crèdits de 35 hores i en àrees de coneixement per *atendre millor la pluralitat de necessitats, aptituds i interessos dels alumnes*. Un percentatge dels crèdits seran comuns i els altres, variables. L'opionalitat anirà augmentant durant l'etapa i es farà més gran al batxillerat, abastant quasi un setanta per cent dels crèdits.

PREOCUPACIONS

En general qualsevol situació de canvi produeix sempre un cert neguit. L'aplicació de la Reforma també en provoca, ja que implica una transformació radical del sistema educatiu. El primer motiu de preocupació és que un centre 2-2, com serà a la llarga l'IES d'Arbúcies, sigui massa petit per a poder oferir les tres modalitats de batxillerat previstes: el científic, el tecnològic i l'humanístic (el batxillerat artístic es farà a molt pocs centres). Amb dos grups per curs a secundària, els alumnes que facin batxillerat poden ser pocs i potser no es podrà tenir una provisió de professorat suficient per fer una opionalitat gran en els currículums dels alumnes. El Mapa Escolar acabat de publicar no preveu quina oferta de batxillerat tindran els centres ni com seran aquests estudis, si modalitats tancades o bé amb una estructura d'opcions flexibles, semblant al COU actual. La distribució dels mòduls d'Educació Tècnico-Professional també és una incògnita. Sembla que l'IES d'Arbúcies n'impartirà de

grau mitjà i superior, però no se sap quines especialitats ni com s'estructuraran. Els professors que ara fan Formació Professional desconeixen com es reconvertiran les seves especialitats en el nou sistema educatiu. Un altre aspecte molt important són les necessitats d'infraestructura i equipaments. El centre necessita un gimnàs i uns nous tallers amb urgència. L'ampliació de l'edifici, amb una ala nova que inclourà tallers, aula de tecnologia, despatxos i secretaria, s'havia de començar aquest gener per estar enllestida l'octubre vinent. Tanmateix, el projecte és encara a supervisió a Barcelona i sembla molt difícil que els terminis es puguin complir. En el Mapa Escolar l'ampliació del centre té prioritat 1, però el que importa sobretot és si estarà a punt per començar la Reforma amb garanties. Respecte al gimnàs, l'Ajuntament, arran de la urbanització del sector, ha fet una proposta per canviar l'emplaçament previst al costat de la riera i construir-lo soterrat als terrenys de l'antic camp de futbol. Al Claustre de Professors i al Consell Escolar, no els fa gaire gràcia el canvi de lloc pels problemes de manteniment i ventilació que pot tenir i, sobretot, perquè la proposta pot comportar un nou ajornament ja que el Departament d'Ensenyament ha deslligat la construcció del gimnàs del projecte d'ampliació de l'edifici. Les preocupacions que hem esmentat fan referència a aspectes d'organització i d'estructura del nou sistema educatiu; però tan importants com aquests són els plantejaments psicopedagògics en què es fonamenta la Reforma i la seva concreció en el procés d'aprenentatge dels alumnes. Són aspectes que comportaran canvis importants en la manera d'ensenyar i que encara són molt desconeguts fora de l'àmbit docent.

JORDI GIRBAU I LOPEZ
Professor IES Montsoriu

L'ESCOLA D'ADULTS

L'Escola d'Adults brinda una oportunitat de formació permanent a dones i homes de la nostra vila. És una formació en variades especialitats i ensenyaments. Recordem que enguany amb nosaltres podeu cursar: Graduat Escolar/ Prova de Maduresa d'FP I, Alfabetització, Coneixements Bàsics, Tall i Confecció, Pintura, Cuina II i Cuina Especialitzats, Informàtica I i II.

Esperem les vostres suggerències; l'Escola d'Adults va recollint les demandes del públic i portant a terme els cursos que més interessin. Per fer-vos càrrec d'allò que representa l'Escola per als nostres alumnes actuals, els donem la paraula.

M.A. DAVI
Coordinadora de l'Escola d'Adults.

Els alumnes que es preparen per treure el títol de graduat escolar o de maduresa d'FP s'expressen així:

"Per a mi tenir el Graduat és com si m'obrissin les portes de la vida, ja que no saps mai què et pot passar. Tenint el Graduat pots triar una mica més la classe de feina que faràs i és més fàcil que t'agradi. Si els altres ho poden fer, també ho puc fer jo"

M.S.

"Crec que tothom que té l'oportunitat d'estudiar ho ha d'aprofitar, si més no per anar a l'Escola d'Adults i no deixar mai de banda els estudis, perquè sempre pots aprendre més"

E.O.

"Fa temps que volia treure'm el Graduat, però em feia una mica de vergonya. Però molta gent que havia passat per l'Escola d'Adults, em deien que valia la pena anar-hi i treure el títol"

S.N.

"A mi més que il·lusió m'ha fet falta tenir el Graduat. Quan vaig fer vuitè vaig sentir-me gran i amb ganes de fer el que em donava la gana. Vaig perdre el temps. No va ser correcte. Trobo molt bé que em donin una altra oportunitat i intentaré fer el màxim per a no desaprofitar-la. Per a mi significa moltíssim, és la prova que una persona pot valer més que no s'ho imagina, i si passa la primera fase té tot un futur per endavant. És el que sento de veritat, encara que hi ha vegades que t'enfones, però cal lluitar"

S.F.

"Ja feia temps que volia fer el Graduat, però tenia la mainada petita i el meu home no ho veia clar, a aquestes hores del vespre, però aquest any sí que ha estat possible per fi."

M.S.

Els del curs de Pintura ens diuen: "La pintura ha estat una de les coses més encertades que he fet. Ara coneixo més els colors i detalls d'una pintura i les coses que l'envolten. Pintar és una activitat que tothom hauria de provar alguna vegada i segur que no ho deixarien mai. Espero que l'Escola d'Adults ens ofereixi cada any Pintura".

IP

A. GARCIA

Les alumnes de Tall i Confecció ens diuen:

"Nosaltres som una de les moltes aules de l'Escola. Hi assistim dones de diverses edats i és una activitat fàcil de seguir: 4 hores setmanals repartides en dues tardes, permeten la màxima assistència a les classes. El conjunt de les alumnes que ens hem matriculat ho hem fet, senzillament, perquè ens agrada cosir, confeccionar la nostra pròpia roba, aprendre la tècnica dels patrons o cosir a màquina, o per a fer-nos un vestit de festa o... potser perquè no sabem ni escurçar uns pantalons o cosir un botó. Pensem que per assistir-hi no cal cap habilitat especial, només ganes d'aprendre i 4 hores lliures a la setmana. Esperem que aquestes ratlles que hem escrit ens permetin apropar-nos i animar les dones d'Arbúcies i l'any que ve siguem moltes més."

MARTA SOLER
Representant del curs de Tall
i Confecció.

"Si no sabeu que posar-vos per Nadal o per Carnestoltes o pel proper casament, no ho dubteu, a Tall i Confecció heu de venir. El curs va bé perquè estalvies, et fas les coses a mida i al teu gust i passes una estona entretinguda al costat de l'altra gent amb la mateixa afecció de cosir. Aquest any hem exposat a La Gabella les disfresses que vàrem fer el curs passat i també fem algun sopar per lluir els nostres vestits nous, i no saps el goig que fem! Vestits bonics i amb el mèrit de ser fets nostres. Resumint: és un curs interessant, entretingut i barat"

MONTSE FERRER

Escola d'adults.
Curs 92-93.
Curs de Cuina.

Foto AHMA

Esports

ARBÚCIES CLAMA PER UNA P

El 97,1% de la població creu necessari disposar-ne i un 59% afirma que la utilitzaria amb assiduitat. La construcció d'una piscina coberta (climatitzada) és difícil que entri en els plans de qualsevol candidatura a l'alcaldia d'Arbúcies. Els costos de la seva construcció o, fins i tot, de l'adaptació de les piscines actuals converteixen el projecte en difícilment realitzable, almenys a curt termini. No obstant, un 97,1% de la població arbucienca creu necessari disposar d'una instal·lació d'aquest tipus. I un 59% assegura que la utilitzaria habitualment. Aquests són els resultats d'una enquesta realitzada per la secció d'esports de la revista PERXADA sobre una mostra de 200 persones empadronades a Arbúcies, al voltant del 5% de la població. Els resultats són realment esclaridors. Únicament un 2,9% no veu convenient la construcció d'una piscina coberta. Però curiosament, cap dels enquestats va respondre que

mai utilitzaria aquest servei. A la pregunta ¿vostè o algun membre de la seva família utilitzaria una piscina climatitzada?, un 59% va respondre que habitualment, un 35,8% va dir que esporàdicament i trant sols un 4,4% respongué que poques vegades. Un altre apartat de la mateixa enquesta obria un altre camp interessat per al debat. Per a un 60,2% disposar d'aquesta instal·lació suposaria un canal per fer exercici físic. aquesta seria la principal finalitat en la utilització de la piscina climatitzada. Però un 11,5% assegura que la necessita per prescripció mèdica, un 8,9% per fer curssets de natació i un 19,2% senzillament per esbarjo. La darrera part de l'enquesta anava destinada a comprovar fins a quin punt els enquestats treien rendiment a l'oferta de piscines actual, durant els mesos d'estiu. I resulta evident que la major part d'ells són usuaris habituals. Un 61,1% respongué

afirmativament. Un 29,8% digué que utilitzava les piscines solament de vegades. I tant sols un 8,9% reconegué que no les feia servir. La mostra sobre la que es realitzà l'enquesta és suficientment important per a ser tinguda en compte. Tot i així, algunes altres dades avalen els seus resultats. Al llarg d'una bona temporada al Col·legi Dr. Carulla s'havien organitzat autocars per anar a la piscina coberta de Canyelles, prop de Lloret. Per altra banda, al voltant d'un 2% (unes 38 persones) dels usuaris de les piscines a l'estiu es desplacen per poder seguir gaudint a l'hivern del benefici físic que els suposa la piscina. La necessitat que té Arbúcies de comptar amb una piscina coberta és, doncs, inqüestionable. Però els costos de construcció o d'adaptació de la instal·lació actual -dels que parlem en un altre apartat d'aquestes mateixes planes- són tant elevats que obliguen a un planejament molt seriós. La prova més

evident del que estem dient, és que, segons unes estadístiques realitzades el 1988, de les 4.070 existents a Catalunya, solament 206 eren cobertes. I 45 d'elles es dedicaven gairebé de forma exclusiva a la natació d'alta competició. En totes les comarques gironines el total de piscines cobertes era de 25. I tot i ser un nombre ridícul, era força superior al de Tarragona (11) i al de Lleida (11). Les comarques barcelonines ens portaven un notable avantatge: 206. En qualsevol cas, no s'ha millorat molt en aquest aspecte per a la complexitat del tipus d'instal·lació. La prova és que als voltants d'Arbúcies es disposa de poques piscines cobertes. Les més properes són les de Blanes, Canyelles i Anglès. PERXADA s'ha posat en contacte amb la piscina coberta d'Anglès per tenir una idea del que costa la utilització d'aquesta instal·lació esportiva. Hi ha dues possibilitats. La primera és pagar l'entrada que costa 350'-PTA per dia. La segona és fer-se soci.

Posar un globus sobre la piscina gran que actualment existeix a Arbúcies per convertir-la en coberta, costaria al voltant de 40.000.000'-PTA, segons uns estudis realitzats per a l'Ajuntament de la nostra vila. Aquest cost inclouria la maquinària necessària per a escalfar l'aigua, però no tota la infraestructura igualment convenient que completa la instal·lació. Ens referim a la calefacció del recinte, a l'adequació dels vestidors per a l'hivern i al passadís que hauria d'unir la piscina i els vestidors. Per altra banda, el manteniment de la ins-

tal·lació s'estima en unes 600.000'-PTA mensuals. Per tant farien falta 240 abonaments familiars mensuals, a un preu de 2.500'-PTA, per cobrir despeses. Això donant per suposat que la inversió inicial seria pública i que l'amortització no es plantejaria de cap altra forma que no fos com un servei al poble. En qualsevol cas, aquesta seria la fórmula més viable. L'altra possibilitat, construir un nou pavelló per ubicar-hi la piscina coberta, tindria un cost aproximat de 200.000.000'-PTA, segons el mateix estudi

realitzat per l'Ajuntament d'Arbúcies. La utilització de les piscines municipals actuals els mesos d'estiu porta a pensar que no seria difícil aconseguir els 240 abonaments que assegurarien, almenys, la cobertura de les despeses mensuals. L'any passat es varen vendre 1.900 abonaments entre familiars i individuals, a un preu de 7.700'-PTA per abonament familiar. El període cobert era de tres mesos, per tant el cost mensual era d'unes 2.560'-PTA. A més a més es varen vendre 2.368 entrades.

SCINA COBERTA

Això suposa pagar una matrícula de 18.000'-PTA i una quota anual d'11.600'-PTA que es pot liquidar trimestralment. A Anglès es fan cursets que costen 2.400'-PTA per mes (dos

cops per setmana) o 1.200'-PTA per mes per als socis. Les condicions són semblants a la resta d'instal·lacions d'aquest tipus per a la nostra comarca.

Piscines Municipals

Foto: Ll. Cuminal

Punt i apart . . .

NÚRIA MONELL I GERARD AVELLANEDA, DOS PILARS DE L'ESPORT ARBUCIENC.

Ambdós han sacrificat una part de la seva vida personal per tal de convertir-se en jugadors d'élite.

Núria Monell i Gerard Avellaneda es porten quatre anys. La primera en té 19. En Gerard ja n'ha complert 15. Són dos joves d'Arbúcies que han estat capaços de renunciar a una part important de la seva vida personal, per tal de convertir-se en dos jugadors d'élite en les seves respectives modalitats esportives. La Núria juga amb el primer equip femení de bàsquet del GEiEG de Girona, a la primera divisió B. En Gerard és el millor jugador de tennis de Girona i un dels millors d'Espanya de la categoria cadet. Tots dos varen ser proclamats millors esportistes d'Arbúcies de 1994 el passat dia 4 de març de 1995. De la mateixa manera que en la primera edició, la Festa de l'Esport Arbucienc va omplir el pavelló poliesportiu del poble. Totes les entitats havien fet la presentació dels seus candidats, però l'elecció va ser pràcticament unànime. Enguany no hi hagué dubtes a l'hora d'escollir, tot hom va decidir per les opcions més clares: en Gerard i la Núria. En Jaume Soler, el batlle, i en Josep Faixedas, diputat de Girona, varen fer-ne la proclamació.

Per la Núria i en Gerard aquell va ésser un gran dia. En el fons era el reconeixement públic d'un treball que ells mateixos i els seus pares havien estat realitzant a l'ombra. Ara tots dos són un mirall per als altres joves del poble de la seva mateixa edat. Però per arribar aquí els han estat necessaris molts sacrificis. Ells dos han tingut la convicció que podien arribar. I els seus pares els han posat els mitjans per poder desenvolupar les seves capacitats esportives.

En els dos casos, varen començar a jugar al voltant dels 8 anys. La Núria s'inicià al col·legi Dr. Carulla i passà després al C. Bàsquet Arbúcies, on va entrenar amb en Bayó. La seva alçada i la seva qualitat li varen permetre fer un salt important que la va portar de l'equip aleví a l'equip cadet, saltant-se tota l'etapa infantil. Llavors tenia 12 anys. I va ser convocada per jugar amb la selecció infantil de Girona. Aquell fet li va obrir les portes del GEiEG, que es convertiria en el seu club, el lloc on faria tot l'aprenentatge fins arribar al primer equip. Com la Núria, també en Gerard va haver-se de desplaçar a Girona per tal de millorar la seva preparació tennística. Els pares d'ells dos

es dividien els viatges. En feien tres cada setmana a Girona, a més a més dels desplaçaments els diumenges per competir. Això suposava invertir temps, diners i moltes il·lusions. Però ho van fer. I en varen treure els seus fruits. En Gerard va entrar al Centre de Tecnificació de la Federació Catalana de Tennis a Girona. I això li va facilitar l'aprenentatge. Però a mesura que anava avançant, incrementava els dies d'entrenament. Va fer-ne fins a cinc. I enguany va decidir anar a viure a Girona, per entrenar de dia i estudiar als vespres. Tant la Núria com en Gerard han compaginat sempre els

seus estudis amb la pràctica de l'esport. La Núria es troba ja al segon curs de Filologia Catalana. En Gerard fa el BUP. A nivell educatiu les coses els funcionen. Tal vegada això sigui una conseqüència de la seva habitud a l'autodisciplina. mantenir-se entre els millors en l'esport els obliga a un alt grau d'autocontrol.

La Núria i en Gerard varen trobar les paraules més adients per agrair el guardó que varen rebre a Arbúcies. Però sembla clar que el poble també té molt per agrair a aquests dos grans esportistes que porten el nom de la vila d'Arbúcies amb orgull arreu on participen.

Núria Monell i Gerard Avellaneda, en l'acte de proclamació de millors esportistes de l'any, durant la Segona Festa de l'Esport.

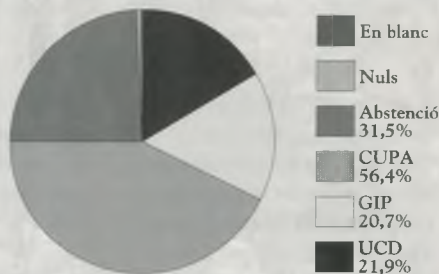
Foto: Garriga fotògraf

Després de 16 anys d'Ajuntaments Democràtics el poble d'Arbúcies ha sofert importants transformacions, més palpables sens dubte en el paisatge urbà, però no menys importants en altres àmbits de la vida social, cultural i col·lectiva. En aquestes planes hem volgut recollir els resultats a les diferents eleccions municipals dels nous ajuntaments democràtics i hem demanat als caps de llista dels dos grups polítics que es presentaran als comicis del diumenge 28 de maig que ens exposessin com veuen el nostre municipi, els seus canvis i què els ha portat a presentar-se per dirigir els destins d'Arbúcies.

ELECCIONS MUNICIPALS 1979

-Cens: 3.071
-Vots: 2.335

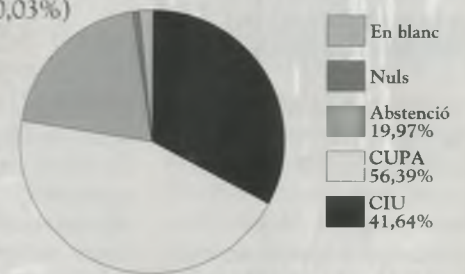

COMPOSICIÓ DE L'AJUNTAMENT.

Alcalde: Jaume Soler. (CUPA).
Regidors: Jaume Soms, Alfons Auladell, Joaquim Pintu, Dolors Horta, Francesc Boix, Ramon Miralpeix (CUPA).
Miquel Canals, Joan Miralpeix (UCD).
Josep Farrerons, Josep Mataró (GIP)

ELECCIONS MUNICIPALS 1987

-Cens: 3.334
-Vots: 2.592 (80,03%)

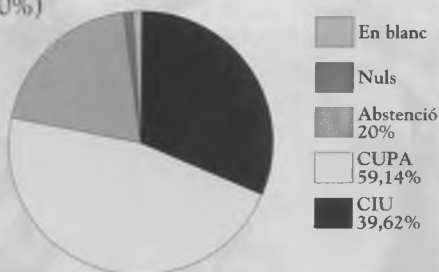

COMPOSICIÓ DE L'AJUNTAMENT.

Alcalde: Jaume Soler. (CUPA).
Regidors: Alfons Auladell, Antoni Menéndez, Manel Bonfill, Jaume Tarrés, Francesc Castanyer. (CUPA).
Joan Anton Díez, Jordi Azorin, Marcel Casas, Jaume Pastells, M.Carme Roca. (CiU).

ELECCIONS MUNICIPALS 1983

-Cens: 3.194.
-Vots: 2.564, (80%)

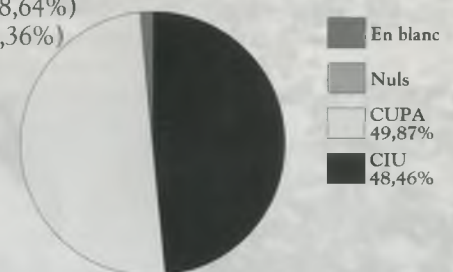

COMPOSICIÓ DE L'AJUNTAMENT.

Alcalde: Jaume Soler. (CUPA).
Regidors: Alfons Auladell, Joaquim Pintu, Dolors Horta, Francesc Boix, Núria Tort, Miquel Saborit. (CUPA).
Josep Farrerons, Pelegrí Rovira, Pere Canaleta, Josep Bosch. (CiU).

ELECCIONS MUNICIPALS 1991

-Cens: 3.595.
-Vots: 2.827, (78,64%)
-Abstenció: (21,36%)

COMPOSICIÓ DE L'AJUNTAMENT.

Alcalde: Jaume Soler. (CUPA).
Regidors: Joaquim Pintu, Antoni Menéndez, Salvador Tort, Manel Bonfill, Rufí Mulero. (CUPA).
M. Carme Roca, Josep Faixedas, Josep Mataró, Jordi Azorín, Joan Anton Díez. (CiU).

TAMENTS DEMOCRÀTICS

CUPA NO TÉ ALTRA FITA QUE EL SERVEI AL POBLE

El 3 d'abril de 1979 el poble d'Arbúcies despertava definitivament del malson de 40 anys de dictadura i s'abocava a les urnes per elegir el primer Ajuntament democràtic.

I ho va fer amb la voluntat inequívoca d'avançar cap al futur arraconant a les golfes de la història tots i cadascun dels símbols del passat -homes o no-.

El poble recuperava la dignitat i la llibertat arrabassades tot fent exigència de protagonisme. Així doncs a la Casa de la Vila s'obria una etapa, nova de soca-rel, plena d'il·lusions i de promeses, on tot estava per fer i on tot era possible.

Des de la voluntat sobirana del poble i la proposta de servei de CUPA, es segellava un pacte fructífer de corresponsabilització, replantejat, criticat dialècticament i renovat en quatre emplaçaments successius, en base a una imprescindible comunió de valors. Valors d'esquerra i de nacionalisme que tenyeixen des de llavors la quotidianitat dels arbuciençs i arbucienques, per fer

evident allò que és del poble i sobretot allò que aspira a ser.

Vies de participació popular, imaginatives i totals per transcendir el mot tot encarnant la veu i la voluntat del poble.

Transparència, per transmetre el coneixement real i aprofundit d'una feixuga i complexa gestió.

Eficàcia tossuda, orientada a superar les pròpies limitacions i també els frens imposats des de la Vila o des de fora.

Sensibilitat connectada al batec de tota una nació, esquarterada i negada, però viva sempre.

Vents de solidaritat per empènyer molt enllà una acció de govern que vol transcendir els llindars domèstics i abastar llunyanes terres germanes.

En aquests 16 anys han anat quallant joiosament els petits grans somnis d'una col·lectivitat amb orgull de ser-ho, dels quals no val pas la pena fer-ne llistat, perquè hi són i són sabuts.

I avui...? Doncs avui tornem a tenir al davant el parèntesi democràticament

necessari perquè els veterans i els novells -els que des de fa 16 anys ens hem fet mútua confiança i aquells pels quals 16 anys és tota la història- valorem críticament la nostra realitat i fem de nou aposta.

CUPA hi és, en aquest nou àmbit i vol continuar estant allà on el poble li digui. Perquè no tenim altra fita que el servei al poble, ni altra voluntat que continuar contribuint activament i decisiva a construir una Vila lliure i solidària.

JAUME SOLER I PASTELLS

ARBÚCIES TÉ UN FUTUR ESPLÈNDID I NO EL POT DESAPROFITAR

Poques viles a Catalunya gaudeixen de tantes possibilitats de futur com Arbúcies. Poques uneixen a un fort potencial industrial un entorn tant suggestiu i amb tantes possibilitats turístiques de qualitat, al temps que comptem amb una abundant riquesa natural tan envejable com és l'aigua. Aquest futur és fruit de l'esforç de tots els arbuciençs que, any rera any, han lluitat per tal de tenir una millor qualitat de vida

De fet, fa anys que, amb l'esforç de tots, hem construït aquesta perspectiva de futur envejable. I també des de fa anys es desaprofitem les possibilitats d'endegar aquest futur. Es desaprofitem els recursos que podria proporcionar un cànon econòmic sobre les explotacions dels nostres aiguaneix que s'ha d'implantar amb valentia.

Es desaprofita també la possibilitat d'atreure noves indústries que generin més llocs de treball per als arbuciençs. Es desaprofita la capacitat de negociació per aconseguir la creació d'un Centre

d'Assistència Primària (CAP) que vetllí per la nostra salut. es desaprofitem els nostres impostos en no racionalitzar el seu ús. Es desaprofita també la capacitat de gestió que ha de tenir un govern municipal format per gent altament preparada que treballi cada dia per Arbúcies. Tot això s'ha estat desaprofitant durant anys. I tot seguiria així en el futur si els arbuciençs no tinguessin l'oportunitat d'expressar la seva voluntat a través d'unes eleccions. Unes eleccions que no serveixen per a dir qui ens ha de governar, sinó com volem viure els propers anys, que volem que es faci a Arbúcies i com s'ha de fer. Unes eleccions que donin pas a un govern municipal de gent activa, altament preparada, que escolti a la població i la consulti. En definitiva, que la representi i no la mani.

Si em presento aquestes eleccions municipals és perquè crec que ja és hora que, finalment, millori de veritat, de debò, la vida a Arbúcies. Tinc molt clar que Arbúcies ha de canviar, enriquir-se

i assolir en poc temps l'alta qualitat de vida que ens mereixem.

Si em presento a les eleccions és també perquè m'inspira un profund esperit democràtic: ser l'alcalde de tots, amb un tarannà obert, positiu i engrescador. Amb humilitat, però amb l'ambició noble i orgull d'arbucienç. Estic convençut que, amb el recolzament dels meus convilatans, aconseguiré fer realitat aquesta visió àmplia i prometedora d'un futur que tenim a l'abast de la mà.

JOSEP FAIXEDAS

INDUSTRIALITZACIÓ

LA INDUSTRIALITZACIÓ A ARBUCIES DES DELS SEUS INICIS FINS ALS NOSTRES DIES.

J.BOTIFOLL
M.RIQUELME

La indústria es defineix majoritàriament com a un conjunt d'activitats dedicades a la transformació de les primeres matèries mitjançant la maquinària, per tal d'obtenir béns manufacturats. Catalunya, com la resta d'Europa ha sofert diversos canvis al llarg dels darrers segles, transformant no només la indústria sinó també la mateixa societat. Arbúcies, no n'és l'excepció.

En aquest article, resum d'un treball presentat per J.M. Rueda i S. Tort en la II trobada d'estudiosos del Montseny, es fa un repàs del que ha estat el procés d'industrialització a la Vila d'Arbúcies.

PROTOINDUSTRIALITZACIÓ

Des de finals del segle XVIII trobem al nostre poble rastres d'industrialització. Es trobava l'anomenat *Domestic System*, el qual es caracteritzava per ser un sistema que complementava la feina del camp i que acostumava a ser de caire tèxtil i cada masia tenia el seu teler manual. Al mateix temps que anava transcorrent el segle,

aquesta economia domèstica anava convertint-se en la primera activitat industrial de la vila d'Arbúcies i donà pas a les fàbriques, infraestructura bàsica per l'origen del sector secundari. Les informacions del viatgers de finals del segle XVIII constaten l'existència de fàbriques tèxtils i d'una siderúrgia de coure i ferro (les anomenades fargues). Al mateix temps, fan

referència a una mina situada al poble veí de St. Feliu de Buixalleu, i que fou explotada, aproximadament, fins la dècada dels trenta. Si ens centrem en el sector tèxtil, ens trobem que tan sols hi ha una fàbrica existent en aquesta època; per tant, es pot afirmar que aquest tipus d'indústria no tenia massa importància en les darreries del segle XIX i, així, es reafirma el fet que el sector agrícola i ramader té encara el grau més alt de treballadors.

Per altra banda, la siderúrgia té una major importància que el tèxtil. Les fargues estaven ubicades en indrets on es situaven rierols, basses o sèquies, ja que així podien aprofitar l'aigua per produir l'energia necessària per fer anar la maquinària. Cal dir que les fargues no eren dirigides directament pel seu propietari, sinó que aquest l'encomanava a una altra persona que feia la funció d'encarregat general. Les fargues no desapareixeran fins a la dècada dels setanta del segle XIX.

A finals del segle XIX, ens trobem amb un augment d'activitats industrials, segurament causades per l'emigració dels masovers cap al poble a més d'altres circumstàncies que faciliten el seu desenvolupament.

PRIMERA INDUSTRIALITZACIÓ

A principis del segle XIX, la fusta esdevé la principal primera matèria convertint-se en la impulsora de la primera industrialització arbúciense. Causa directa

d'aquesta circumstància la trobem al 1893 on es sap l'existència de la primera serradora mecànica del nostre poble. El sector de les serradores s'anirà expandint en la nostra vila fins a mitjan segle XX, concretament fins al 1957, on trobem la màxima quantitat de serradores en funcionament, onze. Moltes d'elles estaven lligades a altres sectors de la indústria com la carrosseria o la torneria. Aquests dos sectors neixen al segle XIX. L'any 1929, és l'any on trobem registrades per primera vegada les primeres empreses carrosseres (Can Queralt i Ca l'Ayats), després de declarar-se durant trenta anys com a constructores de carros. També hem de dir que l'empresa carrossera és resultat de l'evolució de diferents treballs artesanals de l'època protoindustrial, com per exemple la construcció de carros desembocà en el punt central de l'origen carrosser, els perolers es convertiren en els planxistes i finalment els basters i guarnicioners acabaren essent els tapissers de les carrosseries. Pel que fa a la torneria, la primera fàbrica data del 1903, encara que la documentació oral ens n'esmenta des del 1898. La primera central elèctrica la trobem al 1903 i a partir d'aquestes trobem un desenvolupament de petites centrals hidràuliques que donaran energia a petites fàbriques. Així, és lògic que cada fàbrica acostumés a tenir una central pròpia. Pel que fa al sector tèxtil, el nombre de fàbriques es manté similar a l'època anterior. Però gràcies als

avenços tècnics aquestes fàbriques tindran a partir del 1893 un major potencial tant productiu com d'infraestructures. Aquest augment s'anirà mantenint fins el 1919, on el sector començarà una davallada causada per la finalització de la primera gran guerra. Després d'aquesta crisi, sorgeixen dues empreses que assoliran una gran importància dins el sector; es creen entre el 1925 i el 1935, i són Ca Lama i Masferrer i Can Vilarrodona i Planas. Cal esmentar, per acabar aquesta primera industrialització, que la societat del poble no era tradicionalment industrial, sinó que estava immers dins un procés d'industrialització. La societat estava basada en una agricultura pobra i en una explotació forestal, i la indústria s'enduia tan sols un 7.6% de la població activa existent. També s'ha de dir que entre 1880 i 1936 Arbúcies va sofrir un creixement demogràfic, que no és degut a la indústria, sinó que és causat per les millores higièniques i l'expansió de la cultura burgesa. Per exemple, entre 1880 i 1936 la població s'incrementa en 1.200 persones, aproximadament. (1880—3.048/ 1936—4.247).

SEGONA INDUSTRIALITZACIÓ

Arbúcies després de la guerra civil espanyola del 1936, pateix la crisi econòmica de postguerra, i la patirà fins als anys seixanta. Superada la crisi la vila ja estarà totalment transformada en una societat industrial. Exemple d'això el trobem en l'evolució de la població activa que l'any 1987 estava repartida en els següents percentatges segons cadascun dels sectors: 52% sector secundari/ 34.6% sector serveis/ 8.8% sector primari. En aquestes dades hi trobem reflectit el sector

terciari del qual encara no n'havíem fet esment; aquest sector tradicionalment sorgeix a causa de les necessitats de la societat industrial, la qual es troba majoritàriament situada en l'àmbit urbà i, així, necessita dels comerços i dels altres elements del sector terciari ja que no té temps de produir el que necessita.

Per altra banda, trobem que la piràmide d'edats ens reflecteix una població envellida, contraposada a la piràmide del 1880 que ens mostra una població amb una alta natalitat i al mateix temps una alta mortalitat.

A causa d'aquest canvi cap a una total societat industrial, el creixement de la vila urbanísticament parlant, és bastant important, ja que com és característic d'una evolució com la que patia el poble, la població del camp va viure a l'àmbit urbà per anar a treballar a les fàbriques, on es guanyen millor la vida i, a més, no s'ha d'estar pendent de factors circumstancials com la meteorologia.

Per altra banda, els moviments migratoris no és que estiguin gaire presents en aquesta època, la qual cosa produeix una progressiva, però lenta industrialització. Progressiva sobretot gràcies a una època d'esplendor econòmica que pateix Espanya i en general tot el continent europeu i que afavoreixen un augment del turisme i, així una demanda major d'autocars. A mitjans dels anys cinquanta hi ha una substitució lenta de la fusta, la primera matèria per excel·lència fins en aquell moment, pel ferro, que en els anys seixanta produí el salt definitiu a la carrosseria metàl·lica. Això va provocar una crisi en les serradores i una davallada de serradors; l'any 1988 trobem vint-i-un tallers metàl·lúrgics, més les tretze empreses carrosseres del moment.

ALTRES SECTORS DE LA SEGONA INDUSTRIALITZACIÓ

La torneria en aquesta segona industrialització evolucionarà fins a la seva desaparició. L'aparició dels telers sense llançadora i el canvi de la fusta pel plàstic en la confecció de les bitlles seran unes de les principals causes d'aquest final de les torneries de la nostra vila i del Principat en general. Així, a partir de l'any 1973 aniran desapareixent tan de pressa com van aparèixer en el seu moment. Per altra banda, les grans companyies elèctriques, com FECSA i ENHER, substitueixen les petites centrals elèctriques que tan importants foren en la primera industrialització. El sector tèxtil en aquesta època, pateix una transformació; les fàbriques de draps i filatures són substituïdes per les de confecció. Actualment, les empreses d'aquest sector existents a la vila són, majoritàriament, d'àmbit familiar, a excepció de l'empresa JOCAVI. Per últim, fer esment dels grans canvis que es

produeixen en la segona industrialització i que, actualment, encara s'estant realitzant en la carrosseria. Sobretot, l'aparició de les matèries plàstiques en la fabricació dels autocars i la major tecnificació en la seva construcció marcaran principalment la seva evolució.

EN L'ACTUALITAT

Ja en les darreries del nostre segle, hem de considerar Arbúcies com a una població plenament industrialitzada, especialitzada en la metal·lúrgia i que perd el seu caire semiartesanal que havia tingut des dels inicis del procés d'industrialització.

Bibliografia:
EL PROCÉS D'INDUSTRIALITZACIÓ DE LA VILA D'ARBÚCIES.

JOSEP MANUEL RUEDA I TORRES
SALVADOR TORT I ROCA.
II Trobada d'Estudiosos del Montseny, Diputació de Barcelona, Barcelona, 1989.

Indústria dins el nucli urbà.

Foto: J. Camps

DIGUES ON VIUS I RETRAT DELS VILATANS I VILATA

Us proposem quatre pinzellades sobre el caràcter de la gent d'Arbúcies. Sense ànim de molta rigorositat aquí hi trobareu una mostra dels principals defectes i virtuts que ens defineixen. Solidaris per uns, garrepes per d'altres, sovint cridaners i tossuts, inquietos o apalancats, tot això i més som aquells i aquelles que vivim a Arbúcies.

L'any 1714 els sometents d'Arbúcies, Viladrau, Espinelves i Sant Hilari varen derrotar un regiment de soldats valons que lluitaven a favor de Felip V en la Guerra de Successió. Els varen arrabassar les banderes i estandards i els valons van haver de retirar-se a Hostalric. D'aquí va néixer la dita *Gent d'Arbúcies, gent d'astúcies, matavalons!*

Aquesta és una de les dites més populars de la nostra vila que reflecteix un tret

singular del nostre caràcter. Però els arbucienques i arbucienques no només ens valem d'*astúcies*, tenim altres virtuts i, perquè no dir-ho, molts altres defectes. Hem volgut esbrinar quin és el nostre caràcter mitjançant enquestes a la gent d'Arbúcies i també comptant amb la visió de la gent que ens coneix des de fora.

Qualsevol comunitat està definida per una sèrie de tòpics. Així a Mataró

tothom té el cap gros, a Sant Pol ningú sap l'hora que és i ...a Arbúcies? Com som "tòpicament" parlant? És difícil trobar un sol adjectiu que ens defineixi, però en tot cas ens han penjat l'etiqueta de solidaris amb els de fora. Però ser solidaris no inclou també ser-ho amb nosaltres mateixos? Caldria reflexionar sobre si la solidaritat a Arbúcies és una realitat o només es queda en això, un tòpic.

ARBÚCIES VILA-JARDÍ DEL MONTSENY: PARAULA DE "VINYERO"

Una de les característiques que compartim amb molts altres municipis del voltant és l'orgull de pertànyer al Montseny, juntament amb un fort arrelament al poble. Fruit d'aquests dos elements, presumim de ser la "Vila-Jardí del Montseny". Aquesta denominació és recent, producte de l'activitat turística, però el sentiment que hi ha per sota no és nou. Per exemple en una sardana de Lluís Torres amb lletra d'Esclusa Prats, el 1968, es descrivia així a Arbúcies: ...
els boscos la fan més bella / abraçant-la suaument / i al seu volt formen anella / d'un verd viu perennement. Arbúcies aimada, / criteri i seny, / admirada per tothom bell jardí del Montseny.

El Montseny ha estat sempre un punt de referència no només a nivell sentimental sinó també a nivell econòmic. Els boscos d'Arbúcies s'han explotat forestalment des de fa molt de temps i el conreu per excel·lència al llarg del segle XIX va ser la vinya. D'aquí, precisament, prové un dels nostres sobrenoms més cèlebres, el de "vinyeros". El malnom té origen en les rivalitats entre Arbúcies i Sant Hilari, als quals nosaltres coneixem com a "isards". Tots dos sobrenoms més enllà del significat literal són marcadament pejoratiu i vénen a definir els defectes més destacats d'una i altra població.

La benvinguda d'entrada

Foto: J. Camps

ET DIRÉ COM ETS

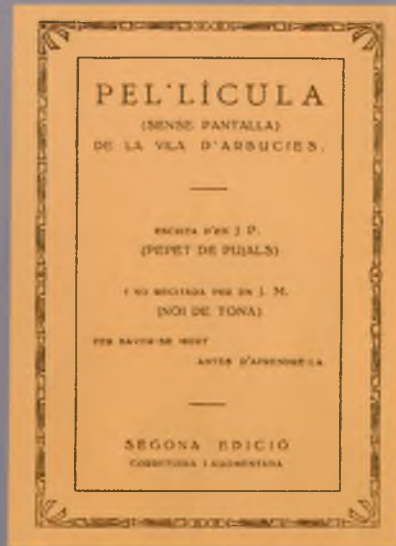
NES D'ARBUCIES

GEMMA CARBONELL I
CRISTINA ZAMORANO

Josep Pol i Pujat, conegut com a Pepet Pol va néixer a Arbúcies el 1875 i va morir a la presó de Salt el 1945. Va ser alcalde d'Arbúcies per ERC del 1931-1934 i del 1936-1938. Cal assenyalar la seva preocupació per a l'ensenyament, traduïda en la construcció de les escoles. Fou també escultor, pintor i escriptor. Com a literat ens ha arribat aquest quadern, signat amb el pseudònim de Noi de Tona i titulat "Pel·lícula sense pantalla de la vila d'Arbúcies". En ell ens presenta amb rodolins a diferents arbucienques de l'època. Recollim aquí els versos finals d'aquest llibret.

*Senyors:estic satisfet
perquè conec a tothom,
per l'apellido, pel nom,
pel motiu, tot és igual.
I ara, parlant-ne formal :
Tant qui porta nom d'ocell,
com de blau, com de vermell,
com qui el porta d'animal.
Sou tots molt belles persones
dignes, honrades i bones
i de caràcter com cal
Aprofita aquest moment
per dar-vos l'enhonorabona,
i oferir-vos complacent
llurs serveis incontinent,
el popular*

NOI DE TONA

UNA ENQUESTA QUE ENS DEFINEIX

Per intentar fugir dels tòpics establerts calia esbrinar quina concepció tenien els mateixos arbucienques de si mateixos. L'enquesta recollia una mostra de cent persones del

poble, dividides en quatre franges d'edat. Les pregunta principal consistia en definir mitjançant adjectius els principals defectes i virtuts dels homes i de les dones d'Arbúcies. També s'hi afegien altres qüestions, com quina és la imatge que tenen de nosaltres els novinguts i com podríem millorar el nostre caràcter.

En general, els arbucienques i arbucienques ens considerem treballadors i treballadores alegres i ens sentim força arrelats al poble. Però també tenim sentit d'autocrítica: mentre els homes són tossuts i orgullosos, segons les enquestes, les dones s'emporten la palma en fer safareig i en ser molt cridaneres. Aquestes

característiques femenines no són exclusives de les dones d'Arbúcies, perquè la idea de dona i de tafaneria en un sol bloc va lligada a la nostra cultura des de sempre. Malgrat tot, les dones d'Arbúcies tenen una característica pròpia saben aconseguir el que volen sense que l'home se n'adoni. D'aquí aquella famosa dita

"HE TROBAT PERSONES QUE M'HAN FET SENTIR BEN ACOLLIDA"

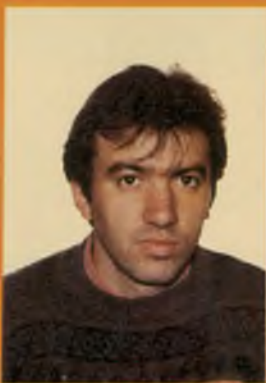
SOGUES ROSDEVALL I BÒRIA
Mestra d'EGB i resident a Arbúcies

Sempre he viscut en una gran ciutat. Fa quatre anys vaig triar l'opció contrària: viure en un poble i tornar a la ciutat els caps de setmana. L'atzar m'ha portat aquí. Fa dos anys que hi sóc i ja he decidit instal·lar-m'hi. Crec que un aspecte important és la gent d'Arbúcies. Des que vaig arribar he trobat persones que m'han fet sentir ben acollida i a través d'elles m'he anat integrant a la vida del poble. Un poble dinàmic que ofereix tot un ventall de possibilitats a qui vol participar en les diverses activitats que s'organitzen. Propostes que surten de la iniciativa popular i que diferents grups de la població canalitzen per a fer-les arribar a

tothom. D'aquestes ganes de fer i de col·laborar en resulta una convivència més enriquidora. Per tot això, acompanyat d'un entorn natural envoltat de muntanyes i de bones comunicacions, fan de la seva situació un lloc privilegiat. I per aquest motiu he triat aquesta opció. Malgrat que a vegades tinc nostàlgia de la ciutat, penso que en general he millorat la qualitat de vida i ara em sento més a prop de tot allò que m'envolta. En resum, puc dir que la gent d'Arbúcies i el seu esperit actiu són els dos factors que més han incidit en què m'hi trobi a gust i hagi decidit quedar-me.

ANTÒNIA CANUDAS
Assistent Social

SERAFÍ SÁNCHEZ
Educador de carrer

"CONSIDEREM ARBÚCIES COM UNA COMUNITAT MOLT DINÀMICA"

Una comunitat és un sistema social, format per micro sistemes, com: persones, famílies, grups, organitzacions i institucions. Aquests micro sistemes, interactuen i s'influeixen mútuament en les respectives conductes. Considerem Arbúcies com una comunitat molt dinàmica, perquè té una xarxa social diversa i activa, amb un nombre elevat d'associacions de tipus: cultural, recreatiu, esportiu, d'ajuda o d'ajuda-mútua... i que ha sabut crear diferents serveis per donar respostes a diverses necessitats. A més d'aquesta interacció interna és capaç de relacionar-se amb d'altres comunitats. Fruit d'aquesta interrelació són els dos agermanaments: Palacagüina i Florac. També hi ha relació amb micro sistemes d'altres medis socials, gràcies al turisme que rep; la immigració provinent del país, estat, CE, o bé països extracomunitaris; l'emigració que mai deixa de tenir contacte amb les seves arrels (persones d'Arbúcies que per diferents motius, van viure a d'altres llocs) i per activitats de tipus cultural, de lleure, esportives (exposicions, festes com: les enramades, conferències, competicions...). Parlem de comunitat arbucienca perquè és un sentiment palès de la població que té consciència de pertànyer a un "nosaltres" (els/les arbucienques/ques). Aquesta comunitat té garantida la seva continuïtat, ja que disposa d'opcions laborals i en la seva piràmide d'edats

s'observa una nombrosa població en edat reproductiva. Als vilatans d'Arbúcies, com als d'arreu, se'ls presenten diferents desequilibris per motius diversos, ja siguin previsibles, o dels que poden presentar-se per sorpresa. Pel fet d'haver-hi diferents recursos per mitjà de professionals, o bé de la mateixa comunitat, esdevé més fàcil una millora i/o la resolució d'aquests desequilibris. Hi ha també un control social (com a totes les poblacions de caràcter rural), que en ocasions pot evitar determinats conflictes, i que en alguns casos, té efectes negatius i crea dificultats. El teixit social que ha fabricat la població arbucienca, facilita el treball que es fa des de Serveis Socials, especialment de tipus comunitari, en el qual incideixen activament diferents grups i associacions de la població. Arbúcies és una vila que ha conservat la seva estructura urbanística, fet que li dona un caràcter propi, situada en un entorn majestuós, amb una vegetació exuberant i rica en aiguaneixs, té al bell mig de la plaça de la vila un arbre monumental que impressiona els que són del poble i els que venim de fora, com va escriure en Rafael Vilà:

*s'enjoia de pardals i orenetes
van el núvol verdós del vent inflat,
i, aixecant-se, magnífic, de puntetes,
torna a ser l'Arbre de la Llibertat.*

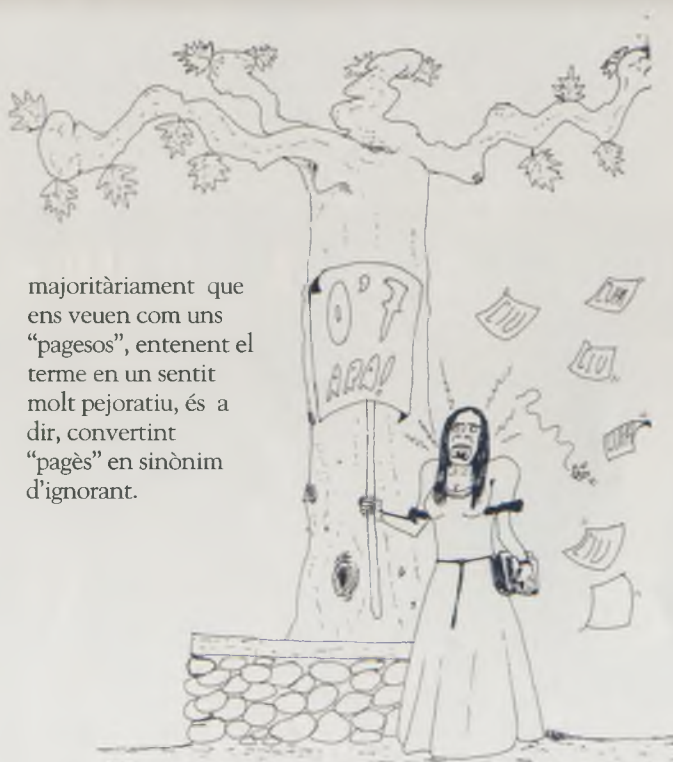
Arbúcies dotze dones tretze bruixes.

Però si les dones són parladores, els homes, sobretot els que treballen als tallers, tenen fama de conformistes, de no lluitar prou per la seva millora laboral.

Una de les principals singularitats dels vilatans i vilatanes d'Arbúcies, no com a persones individuals sinó com a col·lectiu, és la polarització política de la vila. Les enquestes ho han reflectit de manera clara. La majoria compartim un sentiment de catalanitat, però les interpretacions d'aquest són ben diverses. La radicalització ha protagonitzat més d'un episodi tens en la vida del poble.

A la pregunta de com creiem que ens veu la gent de fora, el col·lectiu de joves ha respost

majoritàriament que ens veuen com uns "pagesos", entenent el terme en un sentit molt pejoratiu, és a dir, convertint "pagès" en sinònim d'ignorant.

Caricatura de la dona d'Arbúcies per Miquel Flores

Aquesta opinió contrasta amb la resta d'enquestats (adults i tercera edat) que consideren que els de fora ens veuen afables, oberts, simpàtics, entre d'altres virtuts.

EI! FORASTER. I TU COM EM VEUS?

Però els que ens visiten no ens veuen tal com nosaltres creiem, sobretot la gent que ve de zones més poblades com ara Barcelona. Normalment la frase típica és aquella que diu: "els arbucienques són molt seus" (però això no passa a tots els catalans ?). Creuen que som tancats perquè en un poble tot és més reduït i és més fàcil que hi hagin moltes "capelletes", a les quals és

"A ARBÚCIES NO EM SENTO COM UNA PERSONA SENSE TRADICIO"

ELIZANA
KAVAZOVIC
Refugiada bosnia a
Arbúcies

La meua vida a Arbúcies ha passat molt ràpidament; ja fa un any i cinc mesos que hi visc, i en la meua ment s'hi acumulen records que no podré oblidar mai, ni encara que volgués.

Els sentiments d'alegria i alhora de tristesa sempre són aquí. M'agrada que la gent em tracti com una persona normal i no com una estranya. Sovint, però, em fan sentir diferent.

Intento no mostrar a ningú la tristesa que sento. En el meu pensament hi ha el meu pare, el meu germà, els bons amics... Aquests darrers ja no sé ni on són. És per això que cada vegada que rebem bones notícies de Bòsnia, sento la gent d'Arbúcies més aprop, com si fossin ja els meus nous amics.

Però el més important per a mi és que aquí, a Arbúcies, no em sento com una persona sense tradició, sense cultura i sense costums. Moltes gràcies arbucienques!

difícil que un nouvingut s'hi integri. També creuen que responem perfectament al prototip català del "garrepa", perquè ens costa assistir a actes que s'han de pagar, sobretot si s'organitzen al poble. Malgrat això, creuen que ens preocupa tot allò que ens envolta. Ens veuen dinàmics i disposats a lluitar quan calgui per defensar allò que ens toca de prop; els voluntaris als incendis, l'oposició a les plantes embotelladores i la defensa del Castell de Montsoriu en són una bona mostra. A més des de fora, es veu Arbúcies com

un poble amb esperit associatiu. Entre crítiques i afalacs ,però, no hi ha res com fer una cura d'humilitat i començar a construir. La recepta per a millorar té diversos ingredients : un polsim de paciència, un

trosset d'amabilitat, un punt de comunicació i un pessic d'altruisme. L'ingredient secret que cadascú l'hi posi al seu gust.

Caricatura de l'home d'Arbúcies per Miquel Flores

"NO HI HA NOMS PROPIS"

ANDREU
BOVER I
PAGESPETIT
Antropòleg nas-
cut a Arbúcies

Escriure sobre els arbucienques, en el meu cas, és d'alguna manera escriure sobre un mateix. Aleshores correm el risc de no ser del tot objectius atès que resulta difícil parlar malament del lloc on has nascut i de la gent amb la qual has conviscut i compartit una bona colla d'anys.

D'entrada les formes de vida que avui caracteritzen els arbucienques no són gaire diferents de les que es desenvolupen en la majoria de viles i ciutats del nostre país. Les inquietuds i motivacions que avui dia té la gent d'Arbúcies són, a priori, molt semblants a les que poden expressar gent que pertany a comunitats diferents.

Tammateix el bagatge històric i cultural que ha creat la vila d'Arbúcies en el decurs de la seva història si que pot arribar a condicionar alguns aspectes importants relacionats amb la visió peculiar que pot tenir l'arbucienque de les coses que l'envolten.

La història del municipi i de la vila d'Arbúcies és senzilla i realista. És una història fornida per gent anònima, sense pretensions. A diferència d'altres viles i ciutats que magnifiquen les gestes que han portat a terme determinats personatges que s'han singularitzat per l'execució d'alguna obra o algun acte heroic, en la història local d'Arbúcies no hi ha noms propis. Estem davant una història i una cultura que s'ha bastit a través de l'aportació col·lectiva dels arbucienques. Aquest és per a mi un dels trets més significatius que caracteritzen el tarannà dels arbucienques la convicció de fer les coses sumant esforços col·lectivament.

Article | LA SELVA

UNA SOLA COMARCA?

P. GARRIGA
E. RIQUELME

Des del seu inici, en la primera definició comarcal catalana, la comarca de la Selva ha tingut uns límits molt moguts, tal i com potser correspon a un espai físic amb característiques geogràfiques ben diferenciades i gairebé sense connexions culturals, viàries i econòmiques. La història també ha comportat que la Selva hagi sofert canvis importants, que l'han fet arribar, per exemple, fins a Arenys de Mar. Cal dir que en tots els articles realitzats fins ara, no hem sabut trobar dos autors que es possessin d'acord sobre quin espai físic li correspondria a aquesta comarca.

Des que la delimitació territorial de la Generalitat actual, realitzada a través de la llei 6/1987 de 4 d'abril, va definir, sembla ser que definitivament, la comarca de la Selva, s'està treballant en dotar-la d'una major cohesió social i econòmica. La mateixa capital, Santa Coloma de Farners, tendeix a aglutinar la major part dels serveis i instal·lacions pròpies de la capitalitat assignada tot i que des del Consell Comarcal hi ha una inclinació a oferir serveis mancomunats a la resta de municipis. Aquesta pràctica permet a molts ciutadans de la Selva gaudir d'uns avantatges que fins ara no tenien. La Selva disposa d'unes particularitats orogràfiques que dificulten però qualsevol tipus d'interconnexió. Fruit d'això, gairebé la meitat dels municipis que la integren, han demanat que se'ls incorpori a una altra comarca o bé que se'n creïn algunes de noves per dotar de major contingut la seva realitat socio-econòmica. Aquest moviment social, fort en el seu moment, està ara mateix de baixa, i pocs

són els ajuntaments que encara reivindiquen, molt de tant en tant, la possibilitat d'un canvi.

TRES ESPAIS EN UN DE SOL.

En aquesta zona conflueixen tres realitats físiques que ningú no gosa negar; la muntanya, la plana i el mar. Per definir l'espai comarcal selvà es va tenir en compte l'estructuració comarcal realitzada ara fa seixanta anys, el 1936. Uns anys abans el govern català de la república va fer una consulta a tots els municipis de la zona per conèixer el seu parer sobre la comarcalització proposada. El resultat va posar de manifest la manca de coincidència entre els poders locals i el de la Generalitat. Quan la consulta es va tornar a realitzar, a mitjan dels anys vuitanta, aquesta falta d'entesa va tornar a sorgir. Estava clar que la divisió geogràfica proposada per la Generalitat no acabava d'agradar a bona part dels municipis que formaven la Selva. Hi havia

ajuntaments que demanaven incorporar-se a d'altres comarques, com Anglès, Amer o Caldes, i d'altres que sol·licitaven la creació de nous espais geogràfics amb els que se sentien més identificats.

EL BAIX MONTSENY.

Aquest va ser el cas d'Arbúcies, que juntament amb els municipis veïns van sol·licitar aleshores la creació de la comarca del Baix Montseny. Una comarca que finalment no es va arribar a crear, malgrat tenir una identitat més clara que la Selva, segons es desprèn dels informes presentats pels ajuntaments afectats. Blanes per la seva part liderava la proposta de creació de la comarca de la Selva Marítima. La zona costanera selvàtica manté, podríem dir-ne, un estatus propi. Té bona part dels serveis dels tres municipis que la formen mancomunats i poden "passar" en gran mesura de la comarca de la que formen part. Des de Massanes i Hostalric fins a Palautordera, a tota la vessant oriental del Montseny i a bona part de les Guillerries la majoria dels ajuntaments sol·licitaren aleshores que es tingués en compte la proposta de creació d'una nova comarca, tal i com es va fer amb el Pla de l'Estany. La capitalitat del nou espai geogràfic ningú la discutia, ja que Sant Celoni era la població més important, que tothom tenia més a l'abast i que disposava d'uns serveis i

d'unes comunicacions que es consideraven bàsiques a l'hora de prendre una decisió d'aquestes característiques. El Baix Montseny podria ser una realitat si es podia tirar endavant la proposta, especialment per l'aval que representava el gran nombre de municipis que ho van demanar. Per alguns historiadors la Selva és un vertader enrenou que no s'aguanta per enlloc i que s'ha fet entrar a la força en una entitat administrativa anti-natura. Les diferents identitats culturals que habiten en aquesta zona també són una gran dificultat a l'hora d'unir-la. No hi ha la mateixa percepció socio-econòmica a Blanes, una ciutat turística i industrialitzada i amb gairebé trenta mil habitants, que a Susqueda, on no hi ha un nucli urbà definit, la població està majoritàriament disseminada i no existeix una economia industrial. El naixement proper de l'Eix Transversal de Catalunya no es veu, a priori, com el gran vertebrador comarcal. Malgrat que per a molts aquesta nova via pot suposar l'acostament geogràfic entre els municipis de la plana i de la muntanya, especialment Arbúcies i Sant Hilari amb Santa Coloma de Farners. Per d'altres l'Eix només servirà per facilitar la sortida de la gent de la comarca cap a d'altres llocs. Hi ha coincidència però a l'hora d'afirmar que La selva, especialment la plana, és una zona de pas ben comunicada amb Girona i Barcelona.

LA SELVA, UNA COMARCA

Quan fa set anys es va iniciar el procés de definició del nostre territori amb la concreció de l'actual divisió comarcal, existia un sentiment de preocupació i d'incertesa vers el futur que haurien de tenir els Consells Comarcals com a administració local de caràcter supramunicipal. La persistència d'institucions d'àmbit provincial com les Diputacions que, d'alguna manera, apleguen les competències que pertoqueu als Consells Comarcals i la manca d'uns pressupostos adequats per fer possible una implantació més accelerada han provocat que la penetració dels Consells en el teixit social i humà del nostre país hagi estat lenta i molt desigual en els diferents punts del territori.

A la comarca de la Selva podem estar moderadament satisfets de com ha evolucionat la implantació del Consell Comarcal ja que per les característiques especials de la comarca i gràcies al suport atorgat per la majoria d'alcaldes s'ha aconseguit anar potenciant els serveis i les competències que actualment es gestionen des d'aquest organisme comarcal.

Tot i que hi ha ajuntaments prou grans amb capacitat per poder

gestionar alguns dels serveis que dóna el consell Comarcal, la Selva té una estructura mitjana de municipis d'entre tres i vuit mil habitants que permet planificar una actuació equilibrada i que doni solucions a les inquietuds i necessitats de la majoria dels ciutadans. La ferma voluntat del Consell de respondre a aquestes peticions treballant en les tasques de detecció de mancances i posant els mitjans adequats per resoldre-les ens ha permès incrementar a un ritme accelerat les actuacions i serveis que oferim des del Consell. Un factor clau per aconseguir que els serveis del Consell s'hagin estès amb el ritme que ho ha fet ha estat la bona col·laboració dels ajuntaments que amb els seus suggeriments i aportacions han ajudat a dirigir i orientar les accions del Consell. Certament que el ple del Consell Comarcal reuneix les inquietuds de tots els pobles i municipis de la zona i per aconseguir la ratificació de tots els municipis vam creure convenient organitzar un cop cada any una reunió d'alcaldes en la qual els màxims responsables municipals coneixen les accions fetes i els projectes previstos a endegar en la comarca i tenen l'oportunitat de dir-hi la seva i presentar

aquelles propostes que considerin d'interès. La darrera reunió d'alcaldes, celebrada el mes de novembre passat va ser un exemple d'aquest esperit de treballar junts que creiem molt positiu que s'estableixi a les comarques. No n'hi ha prou en considerar que el Consell Comarcal és una administració que té els seus propis mecanismes de control i direcció, sinó que es fa necessari que periòdicament hi hagi aquest contacte amb els alcaldes i els representants de les administracions municipals per revitalitzar la nostra activitat. Fruit d'aquest contacte i d'aquest intercanvi d'opinions en sorgeixen els elements necessaris per enfortir aquelles àrees d'actuació que són més necessàries per als municipis de la Selva. En el futur aquesta pot ser la millor manera d'afrontar l'activitat i els programes del Consell Comarcal i aconseguir així que, cada cop més aquesta institució sigui l'autèntica administració que identifiqui els habitants del nostre territori. Treballar per aquest objectiu i insistir en la detecció i resolució dels problemes de la Selva és la nostra fita primordial i per això crec que el futur dels consells està en

Josep Micaló i Aliu

trobar els elements propis de treball que ajudin als ciutadans a identificar-s'hi. L'assoliment de noves competències, la potenciació de les noves àrees d'actuació del Consell i la correcta aplicació dels recursos comuns són els elements de treball dels quals gaudim des d'aquesta administració que és jove però també molt dinàmica i amb un ple convenciment de les seves possibilitats de futur.

JOSEP MICALÓ I ALIU
*President del Consell
Comarcal de la Selva*

*Santa Coloma de Farners,
febrer de 1995*

EL BAIX MONTSENY UNA COMARCA NATURAL QUE MAI S'HA RECONEGUT

Antoni Pujol i Forn

En el Ple extraordinari de l'Ajuntament de Sant Celoni celebrat el 14.09.87, es va tractar sobre la: "consulta municipal per a l'establiment de la Divisió Comarcal de Catalunya", i es varen prendre els acords següents:

1r. No donar la conformitat a la integració de Sant Celoni a la comarca del Vallès Oriental...

2n. Fer els tràmits adients per a constituir una comissió intermunicipal perquè estudiï la creació de la Comarca del Baix Montseny...

Aquest segon acord el varen prendre també els Ajuntaments de Villalba-Sasserra, Fogars de Montclús, Breda, Cardedeu, Montseny, Riells i Viabrea, Hostalric, Arbúcies i Vallgorguina. Com era d'esperar la Generalitat no va pas atendre la petició d'aquests pobles; i dic que era previsible esperar-ho, perquè aquesta possible comarca del Baix Montseny es va perdre sobretot en no aconseguir-

la en la primera divisió comarcal de Catalunya feta per la segona República entre els anys 1931-33.

Fent memòria: En els anys 30 Sant Celoni tenia uns factors determinants per a ésser capital de comarca:

1r. Era una comarca unida històricament des del segle XIII per pertànyer al vescomte de Cabrera amb capital a Hostalric.

2n. És una unitat geogràfica originada per la conca del riu Tordera que delimita clarament una comarca natural, molt muntanyosa, feréstega i amb una notable densitat forestal.

3r- Una mateixa activitat econòmica sobretot d'origen forestal (explotació dels boscos, transformació de la fusta, suro, perxes, soques de bruc, i molt menys agrícola. Els oficis més usuals van lligats amb activitats forestals: bosquerols, llenyataires, carboners, carreters, serradors, carrossers, tapers...

Aquests tres punts els compartien diferents pobles de la Selva però en cap manera els del Vallès Oriental.

4t. El molt important mercat setmanal del dimecres a Sant Celoni justifica per ell mateix tota una comarca pròpia i el seu poder de convocatòria arribava no només als pobles més veïns sinó també a d'altres molts més allunyats ateses les dificultats de comunicació pròpies de l'època (venien gent d'Hostalric, Massanes, Arbúcies, Sant Hilari, Riells, Maçanet, Sant Feliu de Buixalleu, Gaserans, Sant Iscle, Sant Cebrià, Tordera, Fogars de Tordera, Malgrat, Palafolls, Santa Susanna, Pineda, Calella, Canet, Arenys de

Mar, Arenys de Munt, Sant Pol, Caldetes, Cardedeu...

Tots aquests factors breument descrits, (segur que n'hi haurien més) no varen ésser tinguts en compte per la "Ponència de la Divisió Territorial" (any 1931-33) que elaborà una proposta de divisió territorial de Catalunya en 38 comarques (entre les quals no hi figura pas la Comarca del Baix Montseny), proposta que sembla ésser que obeïa més a directrius polítiques que no pas científiques o tècniques segons reconeixen diferents historiadors o mateixos components de l'abans dita ponència.

REFLEXIÓ:

A Sant Celoni li va fer una "mala jugada" per dir-ho en bones paraules. Ara podríem preguntar-nos:

-Fins a quin punt va perjudicar el fet d'ésser una comarca a cavall de dues províncies?

-Va fer Sant Celoni tot el possible i l'impossible per aconseguir-ho?

-Tenia l'ambició d'arribar a ésser capital de comarca?
-No veia en Granollers, un perill cada vegada més gran?

Jo particularment diria que no, que no es va defensar col·lectivament amb prou força o no s'hi va donar massa importància. A més a Sant Celoni sempre hi ha hagut elements "progranollerencs". Crec que aquesta consciència de capitalitat, Sant Celoni no la devia tenir ben assumida: valgui com a exemple que, més tard, el 1945 Madrid creà a Sant Celoni un Jutjat Comarcal que els celonins no tingueren interès en conservar... Si tots haguéssim defensat aquesta capitalitat com el

Sr. Miquel Grivé i Massó, historiador de Sant Celoni, segur que el resultat hauria estat un altre.

CLOENDA:

Encara que emocionalment ens agradaria que la idea de la "Comarca del Baix Montseny" o la "Comarca de la Conca de la Tordera" fos una realitat, hem de reconèixer que els temps han canviat: els nous combustibles (gas, gas-oil, electricitat, butà...), les carreteres i nous mitjans de locomoció, l'activitat econòmica s'ha transformat arreu (que poca gent viu del bosc), la industrialització, el turisme..., origen una nova manera de guanyar-se la vida als habitants de la zona, un abandonament del bosc i de les seves explotacions i derivats..., totes aquestes coses fan possiblement innecessària aquesta comarca (com també d'altres ja existents des del punt de vista administratiu).

Ara bé: Sant Celoni no es pot adormir i ha de lluitar per oferir a la seva zona d'influència natural els màxims serveis i equipaments: sanitaris (com l'important Hospital Comarcal, esportius, socials, comercials, d'ensenyament, ocupacionals, de lleure, industrials... que facin possible, combinats amb els existents a cada poble-**una millor qualitat de vida per a tots els que vivim en aquesta privilegiada comarca natural del Baix Montseny.**

ANTONI PUJOL I FORN
Alcalde de Sant Celoni
1983-1989

L'Escola de Música ha omplert un buit en el panorama en l'ensenyament artístic d'Arbúcies i ha tingut una bona acollida degut el gran potencial educatiu i creatiu que representa la pràctica de la música. Això, junt amb l'experiència i il·lusió dels seus promotors i amb el recolzament de l'Ajuntament, ha permès consolidar-se en pocs anys.

Entitats i Persones

ESCOLA DE MÚSICA D'ARBÚCIES

L'Escola de Música d'Arbúcies es va iniciar com a tal l'any 1988, partint de la voluntat de l'Ajuntament d'Arbúcies, mitjançant el seu conseller de Cultura, Manel Rueda, de crear una Escola de Música. Els responsables serien els mateixos de l'Escola de Música de St. Hilari, que aleshores ja feia 10 anys que funcionaven. En un principi es van haver d'improvisar aules al costat de l'Ajuntament, que amb una certa precarietat, però amb molta il·lusió tant de l'equip pedagògic com per part de l'Ajuntament va permetre tirar endavant fins que van poder traslladar-se a Can Gil, que ha estat fins ara la nostra seu. Tenim un conveni segons el qual, l'Ajuntament es compromet a facilitar l'infraestructura (edifici, material) i l'Antoni Miralpeix, com a director, es compromet a fer rutilar tota la qüestió pedagògica, econòmica i de professorat. No es pot oblidar la tasca de l'Ajuntament amb els "Cicles de divulgació Musical", que han preparat el terreny al llarg de molts anys. El fet de unir esforços per part de l'Escola de Música d'Arbúcies amb la de St. Hilari ha beneficiat a ambdues perquè ha permès portar més diversitat de professorat i el fet de iniciar aquest projecte amb persones amb experiència va permetre una ràpida consolidació que ha permès arribar al moment actual, amb 84 alumnes (sense comptar les corals) i 10 professors.

MÈTODES I ESTILS

A la nostra Escola hi tenen cabuda els ensenyaments i estils musicals més diversos i intentem trencar l'abisme que tradicionalment ha existit entre ells: clàssic, modern, tradicional... Els nostres alumnes tant poden tocar una sonata de Mozart com una bossa nova de Jobim, una peça de jazz com una de Rock, i per damunt de tot, intentem que cada u trobi el seu estil i composi música pròpia.

Pel que fa a llenguatge musical, sensibilització i iniciació a la música, apliquem el mètode **IRENEU SEGARRA**, creat pel director de l'Escolania de Montserrat, que inspirat en els mètodes d'ensenyament musical més importants actualment d'arreu, desenvolupa tot una Escola de Pedagogia Musical en la que té una importància cabdal la cançó **TRADICIONAL CATALANA** com a fil conductor de tot l'ensenyament. La música s'aprèn d'una manera activa

i global, amb cançons i jocs musicals més que amb lliçons i exercicis, que permet formar bons músics i amants de la música. Els instruments apliquen diverses metodologies que van des d'un **ENSENYAMENT CLÀSSIC** tipus conservatori, fins a l'ensenyament que es fa a les escoles de **MÚSICA MODERNA**. El professor pot orientar el repertori segons les preferències dels alumnes. Destaca també el mètode **SUZUKI**, que és el que

utilitzen els professors de violí (que també ha influenciat a altres instruments), que permet aprendre música des de molt aviat (2/3 anys) de la mateixa manera que aprenen a parlar la llengua materna. Val a dir, que tenim un dels quatre o cinc professors titulats que existeixen a Catalunya d'aquest mètode. D'aquí a pocs anys ens arribaran els fruits de l'important treball fet segons aquest mètode i no serà estrany escoltar en un concert a un nen o nena molt petits tocant el violí.

Escola de Música
d'Arbúcies

Foto: J. Guiolà

Entitats i Persones

GRUPS SORGITS A L'ENTORN DE L'ESCOLA DE MÚSICA

Amb pocs anys s'ha anat consolidant tot un seguit de grups que són el més bon reflex de l'activitat musical d'Arbúcies.

Una de les funcions principals que ha de tenir una Escola de Música es la de ser capaç de formar un

Coral "Clau de Sol" i "Petits Cantaires" al País Basc. 1994.

ambient propici i gent capacitada que permeti la creació de grups musicals de diferent caire. A Arbúcies, en tan sols 5 anys s'han creat entitats com: la coral infantil "Clau de Sol" (que ha fet activitats tan engrescadores com va ser anar al País Basc), el "Grup instrumental de l'Escola de Música" (petits i

grans); "The Sanglans Band", que cada dia que passa són més colla (ja son uns 15 músics: trompeta , saxos, bombardí, clarinet, percussió, etc.) i cada vegada tenen més "contractes" per fer cercaviles i animació musical de festes; la coral "Amethysta" que l'any passat va fer un enorme salt

qualitatiu al cantar,(junt amb el amics de la coral "Trubide" de Pamplona) obres de l'embergadura del Glòria de Vivaldi ; i sense oblidar la quantitat important d'alumnes que nodreixen orquestres com la de Figueres o St. Feliu o els grups de Rock i música tradicional locals.

INSTRUMENTS, ASSIGNATURES I PROFESSORS

Des de la seva creació, l'Escola de Música ha anat diversificant l'oferta de matèries , estils de música i instruments que es poden estudiar a Arbúcies ; tot això impartit per un bon equip de professors. A la nostra escola tant pot practicar música un nen de 2 anys com un jubilat.

Hi ha un ampli ventall de possibilitats a l'hora d'escollir un instrument o matèria. Cada curs hem intentat ampliar : aquest

curs hem incorporat el baix elèctric , la bateria i el curs de sensibilització per a mainada de 5 i 6 anys, el curs proper volem introduir

el cant i la trompeta, etc.. Actualment, a la nostra escola es pot estudiar piano amb Rosa Badenas, Jordi Mas i Cristina Zamorano;

LA COLLA DE DIABLES "AIGUARDENT"

L'Associació Montseny-Guilleries, vol agrair des d'aquestes pàgines la col.laboració rebuda de la naixent colla de diables "Aiguardent".

En primer lloc per pensar en la nostra associació a l'hora de destinar els guanys de la festa de Cap d'any i ja molt puntualment agrair la col.laboració econòmica que ens ajudarà a equipar el pis residència que acabem d'estrenar.

Us fem saber que al carrer Francesc Riumalló, 10, trobareu una llar oberta, on sempre sereu ben rebuts i que l'associació agraeix molt sincerament a aquesta nova entitat arbucienca el seu suport i col.laboració.

Anagrama de la Colla de Diables "Aiguardent"

violí amb Josep R. Llobet i Anna Colomer, violoncel amb Dolors Vidal, guitarra clàssica amb Emma i Nuri Tura; guitarra moderna i baix elèctric amb Ramon Pastor, bateria amb Pere Clapés, flauta travessera, saxo, tenora i tible amb Josep Jofré.

Es pot estudiar llenguatge musical, iniciació a la música per adults, harmonia i formes musicals amb Antoni Miralpeix,

sensibilització per a mainada de 5 i 6 anys amb Anna Colomer, mètode Suzuki per a mainada a partir de 2/3 anys amb Josep R. i Anna, cant coral: Coral Clau de Sol de 8 a 14 amb Cristina Zamorano i Pola Lazcoz, Coral "Amethysta", grups instrumentals (petits i grans), audició, història de la música amb Dolors Vidal...
Com podeu comprovar,

n'hi ha per tots els gustos i edats. Unes de les classes que ha tingut més èxit ha estat el curs de sensibilització pels més petits, però cal destacar les classes d'iniciació per a adults per l'acollida que estan tenint (hi ha tres nivells diferents). També és important destacar una condició que reuneixen els nostres professors i que incideix directament en la formació

dels nostres alumnes i és (a més de la qualitat com a músics) la qualitat com a persones. Penseu que el alumnes d'instrument reben una atenció individual setmanal amb el que això comporta de relació infant-adult, amb incidència en d'adquisició d'hàbits i actituds ja no només pel que fa a la música sinó també amb la resta d'estudis i afeccions.

FUTUR

Però la gran majoria dels nostres alumnes no seran professionals, no és pas aquest el nostre objectiu: volem formar gent que conegui i estimi la música.

Tot i això cal remarcar que alguns que varen començar com a alumnes, ara ja són professors: és el cas de l'Anna Colomer, la Cristina Zamorano i en Quim Riumalló de la mateixa manera que la Montserrat Cufí i Dolors Vidal van sorgir de l'Escola de Música de St. Hilari. Alguns estan fent el magisteri musical per ser especialistes de música a les escoles... Hi ha un bon potencial de músics i amants de la música i esperem que en vagin

sortint més. El panorama educatiu està canviant molt últimament amb la LOGSE. El que ha fet aquesta llei és implantar un sistema educatiu més actiu i pràctic del qual les escoles de música hem estat precursors enfront l'immobilisme d'alguns Conservatoris. Nosaltres des de sempre hem cregut en el valor formatiu de les corals, orquestres, el concerts d'alumnes i professors, etc. i encara hi ha conservatoris que amb molts més mitjans, no

tenen res d'això. Pedagògicament és molt millor ara que abans, tot i així encara hi ha molts dubtes de com s'aplicarà la llei: hi ha moltes exigències i molt pocs recursos institucionals per assumir-les en un poble relativament petit com Arbúcies. Ja veurem com es va implantant... En aquests moments hi ha el projecte de poder utilitzar a partir del curs proper, la que serà la seu definitiva de l'Escola, a l'edifici de Can Cornet, on va viure el

mestre Lluís Torres, veritable precursor de l'ensenyament musical tant a Arbúcies com a St. Hilari. Per l'Escola representarà dignificar la nostra feina i també com una mena d'homenatge al mestre que va sembrar la llavor del que ara està florint, responsable de tot això: Lluís Torres.

ANTONI MIRALPEIX,
director de l'Escola de Música
d'Arbúcies

EXPOSICIÓ SOBRE EL JOC TRADICIONAL. ARBÚCIES (1900-1940)

Amb gran èxit de públic, va tenir lloc a la sala d'exposicions de La Gabella, l'exposició sobre el joc tradicional a Arbúcies.

Una exposició que portava cua, perquè era la culminació d'un treball fet per molta gent i de sectors molt diversos però que va acomplir plenament els seus objectius, reviu la memòria d'uns i passar una informació vital per als més joves, abans que quedi perduda en els records.

Volem agrair des d'aquestes pàgines, el treball i participació de tots els col·lectius i particulars que hi han col·laborat i esperonar-los a la publicació d'aquest treball i les seves conclusions.

Exposició sobre els Jocs
Tradicionals, Arbúcies
(1900-1940)

VÈNCER INCÒGNIT

Les persones que presenten dificultats en els aprenentatges són cada dia més considerades. La integració pràctica i funcional de persones amb discapacitats ha permès passar d'una concepció marginadora a una de més gran humanització.

SOCIETAT

Foto: Arxiu CET

UN CAMÍ: POTENCIAR LES CAPACITATS PRÒPIES

Les persones amb discapacitats han de ser considerades pertanyents a un món real, dins un medi social i familiar concret, on puguin desenvolupar-se com a subjectes actius. L'atenció educativa s'encamina a aconseguir una vida el més autònoma i normalitzada possible, tant a l'escola, al treball o a qualsevol situació de la vida quotidiana.

La LISMI, Llei Integració social dels minusvàlids, és el marc legal que des de 1982 articula els aspectes d'integració. Fins al moment les realitzacions

encaminades a oferir una atenció educativa que faciliti el desplegament màxim de capacitats no han estat suficients, tot i que sí que s'ha propiciat la creació de serveis.

A nivell escolar cal encara treballar molt. Existeixen centres i persones especialitzades, tals com professors de suport, educadors, logopedes, psicòlegs, etc. que ajuden a descobrir en l'alumne el màxim de les seves possibilitats. El paper d'implicació dels pares en les decisions dels equips professionals és bàsic. D'aquest depèn

l'orientació educativa i professional de cada fill o alumne per tal que s'assoleixi el millor rendiment. Cal en aquestes decisions deixar de banda els prejudicis, *la persona, és "el" primer*, i no el que puguin dir els veïns, els amics, ... Cadascú té unes característiques i unes possibilitats, si els hi acceptem, ella se sentirà molt més feliç.

L'aportació que ens fan a la societat és gran. La tolerància i la humanitat són valor afegit quan es pot aprendre d'ells a no tenir odi, enveja o rancúnia.

EL PATERNALISME I LA BENEFICÈNCIA ES UN MAL REMEI

Un cop acabada l'etapa escolar, quan són adolescents, és quan s'ens plantegen incògnites i temors. Què farà a partir d'ara? Actualment, al nostre poble, han desaparegut aquests temors, i si encara en queda dubte, han de desaparèixer. El concepte que el discapacitat és *el tonto del poble*, que és un càstig o una vergonya a amagar, aboca cap a la frustració, tant familiar com social. I enlloc d'encarar la realitat i intentar-ne solucions, derivarem cap a conductes paternalistes i de beneficència, del tot nocives per al desenvolupament del discapacitat i la relació amb el seu entorn.

La constitució, en el seu article 49, diu "*els poders públics, realitzaran una política de previsió, tractament, rehabilitació i integració dels disminuïts físics, sensorials i psíquics, prestant l'atenció especialitzada que requereixin i els empararan per gaudir dels drets que aquest títol atorga a tots els ciutadans*".

Si es desitja integrar aquest col·lectiu a la societat implica que cal pensar en la integració laboral. Només així podran arribar al màxim grau d'autonomia social i econòmica. Que arribin a ser ciutadans de fet i que no hagin de dependre de beneficència.

ES | TEMORS

L'EXPERIÈNCIA DEL CENTRE OCUPACIONAL I EL CENTRE ESPECIAL DE TREBALL

Dues eines que han impulsat la integració laboral al nostre poble són: el Centre Ocupacional i el Centre Especial de Treball.

En el Centre Ocupacional es realitzen activitats a nivell industrial (treballs d'impremta, manipulats, ensobrar cartes, plegar circulars, muntar catàlegs, etiquetar, classificar, etc.) orientades a obtenir resultats econòmicament positius. Es treballa per obtenir un sou.

En aquest centre també es preparen als treballadors per unes especialitzacions que els permetin participar del Centre Especial de Treball.

És aquí on es fan activitats molt més

normalitzades però tenint en compte les limitacions particulars dels treballadors. S'ocupa de la neteja d'espais públics, la jardineria, pintat de senyalització viària, desratització, manteniment de mobiliari urbà, etc. Són treballadors integrats en el règim laboral, participants de la Seguretat Social i de l'INEM, que poden trobar projecció en qualsevol empresa. Així s'assoleix un doble objectiu: la integració i la valoració tant personal com social.

EL FET D'ESTAR A PROP

Per arribar a una integració plena i de qualitat, ja en edat adulta, cal que puguin disposar d'habitatges al seu abast, amb autonomia suficient com per afrontar la problemàtica del pas dels anys i la desaparició dels seus parents ascendents. Actualment a Arbúcies es disposa d'aquest servei que cobreix demandes temporals a causa de necessitats de la família, demandes setmanals que cobreixin estada i manutenció en calendari laboral i demandes permanents treballadors sense cap altre llar.

El context de barri o poble, fa que s'identifiquin amb el conjunt de veïns i que participin com qualsevol altre ciutadà d'activitats quotidianes. Aquesta experiència enriqueix a totes les parts.

Aquestes persones ens ensenyen diàriament i ens impulsen a estar identificats amb ells, demostrant-ho amb el seu afecte i estimació, bo i estant segurs que treballar per la millora de la qualitat de vida de les persones amb discapacitats serveix per aconseguir la plena integració social.

JOAQUIM PINTU

SOCIETAT

DEMOGRÀCIES

PARTICIPACIÓ CIUTADANA I CULTURA DEL LLEURE

El terme "participació" és, tal vegada, una de les paraules més grates i recurrents per als que es dediquen a la política. Qui no ha sentit algun cop un polític lloant l'esperit de participació de la ciutadania? Les ocasions per efectuar tal asseveració poden ser d'allò més diverses: durant la neteja d'un bosc en un matí assolat de diumenge, en l'organització d'una fira o en la inauguració d'uns espais destinats a encabir alguna activitat cívica. També s'invoca sovint la benaurada paraula durant les campanyes electorals. S'assegura que la participació dels ciutadans ha de ser un dels principis que ha d'orientar l'acció de tot bon govern.

Tanmateix, aquest terme es projecta sobre àmbits molt diversos. En citem alguns. El més clàssic potser és la participació a través de les urnes escollint els nostres representants a les instàncies de poder públiques. En un altre nivell, trobem la implicació ciutadana en l'educació (associacions de pares), en el món laboral (sindicats o comitès d'empresa) i polític (partits o moviments polítics), o bé senzillament en temes que afectin el veïnat (associacions de veïns). També la intervenció de la gent en accions de solidaritat (voluntariat social o ajuda al Tercer Món). En la nostra societat, però, amb l'increment del temps lliure, el tema de la participació ha pres un relleu considerable en totes les activitats relacionades amb l'oci. Bàsicament en les tres vessants més esteses: la cultural, la lúdico-festiva i l'es-

portiva, àmbits en els quals ara ens centrem.

Els instruments de participació en aquest darrer camp poden articular-se a través de dues vies que, en línies generals, es corresponen amb dues opcions polítiques, que si bé no són excloents, resulten conceptualment diferenciables. La primera postula la confecció de la política del lleure a través de l'obertura als ciutadans dels organismes públics que la produeixen. És a dir, deixar que la gent determini i s'impliqui en les activitats que es duen a terme des de la instància pública, perquè aquesta es ve a identificar amb el poble. La segona, en canvi, parteix de la vitalitat i bona vertebració de la societat civil com a autèntica protagonista de la iniciativa. Per això cal recolzar des de l'administració les iniciatives que vagin sortint per mitjà de subvencions, però sense integrar-les, interferint el mínim possible. La política del lleure la marcarà, doncs, el mateix poble governat.

Ambdues posicions pretenen ser democràtiques, però també ambdues es presten a aplicacions viciades. La primera presenta el problema que l'acció lúdico-cultural des de l'administració té dificultats per esdevenir efectivament democràtica, atès que margina la ciutadania que no sintonitza amb qui deté el poder públic alhora que resta energia a la iniciativa de la gent. La participació resulta falsejada. La segona és

massa optimista respecte la societat civil. Aquesta, no ens enganyem, té alts i baixos, no afavoreix continuïtat en l'oferta de lleure i alberga tantes o més injustícies que el sector públic. A més, qui mana en un moment determinat veu la societat civil amb els ulls del seu partit o ideologia, deixant excloses les iniciatives que no li interesen. La participació tampoc reïx.

També cal destacar, i potser és el més important, que les dues vies comporten el risc de fer perdre el pols a la iniciativa col·lectiva i l'esperit emprenedor que l'ha de presidir. Es produeix una mena de "segrest" de l'engrescament de la col·lectivitat. Això és el que en podríem dir "demogràcies": un sistema on la cosa pública es gestiona democràticament, però, en canvi, s'ha perdut la trempera de l'acció lliure i arriscada, perquè s'està en deute, sempre s'ha de donar gràcies als benefactors, tot sigui dit lliurement escollits.

Ara que s'apropen les eleccions municipals on concorreran exponents de les dues opcions, seria bo que s'obris un debat sobre els models de participació defensats, aprofundint en les raons que inspiren cadascun d'ells. Que no haguem d'entendre, altrament, que l'ús de l'arxi-repetida paraula "participació" sigui una qüestió únicament del món de l'estètica i de la imatge.

AGUSTÍ POU
TOMÀS MORÉ

Els anys que passen sovint no són vistos amb els mateixos ulls per tothom. És comprensible que per ulls d'experiència i maduresa la situació viscuda els darrers anys hagi estat excepcional. En canvi, per ulls més inexperts i novells la mateixa situació ha estat percebuda com de normalitat.

ELS CONTRACTES BROSSA

En tot aquest context es parla d'estar enfilant aquesta crisi gràcies als resultats de la Reforma de Mercat Laboral de finals de 1993. La precarització de les condicions laborals ja foren evidents des de 1985 fins el 1990 entre els quals es passà del 50% dels joves que tenien un contracte fix a únicament un 27%. Pel 1995, aquesta xifra ja és històrica. Com potser també és història el punt d'equilibri del Mercat de productes i serveis.

La desocupació, en general, ha augmentat desmesuradament tot i que a principis d'aquest any la disminució en 150.000 persones semblava indicar els efectes positius dels nous contractes de treball. Però la realitat és que ha augmentat l'ocupació d'autònoms, ha baixat el nivell de salaris amb l'aparició dels contractes d'aprenentatge o en pràctiques (que substitueixen a treballadors que tenien anys d'experièn-

cia), i les condicions laborals i les mesures de protecció per desocupació han empitjorat. S'ha tingut oportunitat de potenciar les negociacions de convenis col·lectius entre empresaris i treballadors, per aspectes de formació o de participació en comitès d'empresa, i s'ha desaprofitat. A Catalunya hi ha hagut el darrer any 800.000 nous contractes, 144.000 foren temporals i 30.000 d'aprenentatge. De tots aquests, el 27,1% arribaven amb dificultats al que els correspon del percentatge del salari mínim interprofessional (60.600 ptes.).

LA CRISI CASTIGA ALS INEXPERTS

La crisi de la societat del benestar agafa desprevinguda a la població juvenil. Aquesta població que ha estat valorada i mitificada els anys 80 prenent-la com a punt de referència, d'entre altres coses pel seu rol consumista, es troba als 90 desconcertada en patir les conseqüències d'una crisi econòmica i en sentir-se ull de l'huracà pel procés de recuperació. L'atur afecta a tota la població, però més especialment a dos grans grups: el d'edat avançada, a uns pocs anys vista de la seva jubilació, que té dificultat per actualitzar-se en un món del treball molt dinàmic; i el d'edat prematura, que accedeix per primera vegada al món laboral.

Si es té en compte que més del 34% de la població activa¹ de Catalunya correspon a població juvenil, la taxa d'atur juvenil (de menys de 25 anys) s'ha mantingut en aquests darrers anys cinc punts per sobre de la taxa d'atur general (a finals de 1992 era de 15,5% enfront del 10% general). A Europa únicament Itàlia, Irlanda i la resta de l'Estat Espanyol la superaven.

Per altra banda tot i que en aquestes edats la dependència econòmica dels pares volta el 33%, el 1990 el 42% dels que

tenien ingressos confessaven disposar de menys de 50.000 pessetes al mes i la major part d'aquests se'ls podria considerar vivint per sota el llindar de la pobresa. Els joves, per l'hàbit creat, representen un esglaó important en la cadena de consum (vestit, espectacles, tabac, beguda...) i més de la meitat assegura no estalviar cap part important dels seus ingressos.

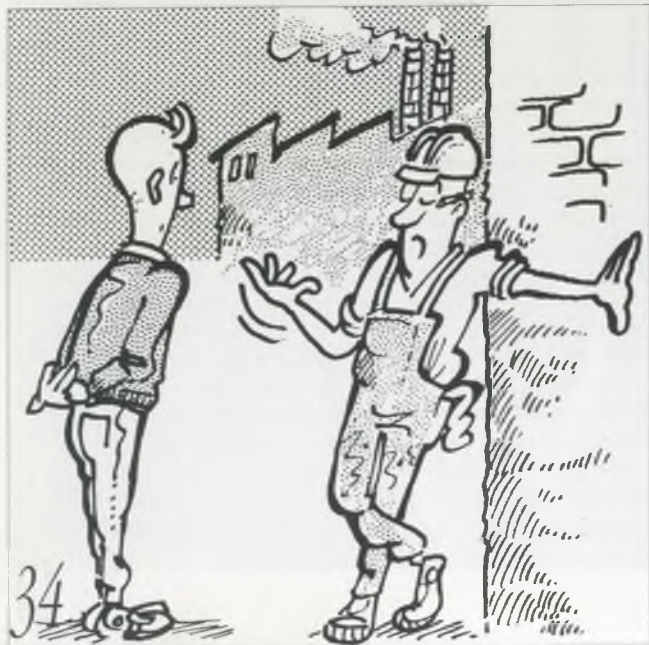
LES PARELLES DE FET.

Els arguments que volen justificar això els trobem en la necessitat d'augmentar la competitivitat de les empreses. En lloc de potenciar la formació professional o d'ajudar als joves a assolir experiència, es flexibilitza el mercat laboral. Els empresaris volen que quan hi hagi feina es pugui contractar i quan no n'hi hagi es pugui acomiadar. No existeixen els matrimonis entre empreses i treballadors, en tot cas solament les parelles de fet. És el que es coneix amb el nom de contractes "clínex", d'usar i llençar, abundants a la nostra comunitat. D'aquesta manera s'ha fet una llei, que es troba sense control i, per tant, no és acomplerta, i que no respon a aquella premissa mínima que a un lloc de treball estable li correspon un contracte de treball estable.

MAI DIRÉ, MAI MÉS.

D'aquesta situació hom en treu dues conclusions. La precarització dels béns productius s'ha internacionalitzat però és d'esperar que els béns de consum facin el seu efecte regulador, la qual cosa no ha de voler dir perdre qualitat de vida sinó que cal moderar els nostres excessos. Per al segle vinent, ja s'avença el gran debat de quin ha de ser el preu del treball, què farem del nostre temps, i quina qualitat de vida tindrem, i per a quants podrem mantenir-la. Els joves, és ara quan, han d'aprendre, prendre nota i estar preparats per adaptar-se als temps que vénen, diferents, ben segur, dels viscuts mai.

TOMÀS MORÉ

¹ gent ocupada o en atur, majors de 16 anys disponibles i que volen treballar, és a dir, excloent estudiants, gent que es dedica a casa, que és incapacitada i gent que no busca feina. Més del 60% de joves entre 16 i 29 anys eren considerats població activa el 1991.

PERSONATGES DEL PASSAT

En aquest número iniciem un apartat, dins de la secció del Nostre Ahir, dedicat a aquells personatges arbucienços o que han tingut relació amb Arbúcies, d'especial rellevància a nivell local o forani. En ser el punt de sortida d'aquesta sèrie, la secció corresponent d'aquest número, hi estarà dedicada en la seva totalitat.

Donat que enguany se celebra els cent cinquanta anys de l'arribada de les Vedrunes a Arbúcies i ja que la seva fundadora va visitar la nostra vila, ens ha semblant escaient incloure en aquesta sèrie aquest personatge. També hi afegirem en aquest número una semblança d'en Víctor Balaguer i de la seva relació amb Can Blanch i amb la Conxa Blanch, una altra més recent com la d'en Prat i Marcet i una altra de Miquel Pons, arbucienç present en tot el procés d'elaboració de les bases de Manresa, embrió de l'actual catalanisme polític i del qual, poca cosa, malauradament en sabem. A partir d'aquest número s'inclourà en el nostre ahir un parell de personatges, com s'anirà veient l'estol de personatges locals o vinculats a la nostra vila és ampli i sorprenent. Esperem realment que aquesta línia que encetem sigui de l'interès del lector.

PRAT MARCET

Repassant l'arxiu de sardanes del compositor arbucienç Francesc Riumalló i Caralt. (A.C.S.) n'he trobat una que porta per títol "La font del Palau", amb l'anotació següent: Dedicada al distingit amic en Josep Prat Marcet, (l'autor, 20 XI 1926), estrenada a l'Agrupació sardanista de Barcelona el 20 de novembre de 1926. M'ha picat la curiositat, sobre aquest personatge, ja que un carrer de la nostra vila també porta el nom de Prat Marcet.

M'he assabentat, que aquest senyor, estava entroncat per matrimoni amb la família de Viçens Bosch (els de l'anís del Mono), dita família tenia casa i propietats en el poble; i el Sr. Prat passava llargues estades a Arbúcies i popularment era conegut amb el nom d'en Pepitu de can Bosch. Sembla ésser que tenia una fàbrica de llanes a Terrassa, el domicili a Barcelona a la Gran Via (davant de l'Hotel Ritz) i el despatx al carrer Consell de Cent.

Aquest senyor tenia per costum, que el dia que arribava a Arbúcies, patrocinava una audició de sardanes davant del Centre Catòlic, i el dia que acabava l'estada a la Vila s'acomiadava, amb una altra audició de sardanes.

El local del Centre Catòlic era el punt de reunió del Sr. Prat i els seus amics, que formaven una Peña i feien les tertúlies i les seves partides de manilla (joc de cartes). Per aquell temps el Cafè del Centre era regentat per en

MIQUEL PONS.

Miquel Pons i Riera va néixer el dia 1 de maig de 1843, al carrer Major, número 17, i va ser batejat l'endemà. Era fill d'un farmacèutic en Miquel Pons i de Mariana Riera. Es va casar als 33 anys amb Narcisca Pagès Jover, que pertanyia a l'oligarquia de propietaris arbucienços. D'aquest matrimoni nasqué només una filla, l'any 1878, Anna Pons i Pagès.

Quant a la seva fortuna particular sabem que tenia petites propietats rústiques i urbanes, segons l'amillament de 1870.

Aquest arbucienç va fer el batxillerat a Girona i va cursar estudis mèdics a Barcelona, entre els anys 1866 i 1871. L'any 1872 ja era llicenciat i figura en el padró de 1880, com a metge cirurgià. La seva vocació

política cal qualificar-la de tardana. Podria ser molt bé que hi entrés a partir de la seva actuació professional. Efectivament entre els anys 1884-88, veiem que es membre de la Junta Local de Sanitat, que tenia cura de la prevenció de malalties com el còlera, la verola o epidèmies en general i del cementiri. Nogensmenys ja pertany a l'ajuntament com a regidor d'ençà l'any 1879. La seva presència a l'ajuntament com a regidor es perllonga, amb interrupcions, fins l'any 1894, en què treu al carrer un avís públic en català. Durant aquest anys, a més de formar part de la Junta de Sanitat, té diverses responsabilitats com la policia urbana i rural, la beneficència, la sanitat...

Serà just en aquest període

que en Miquel Pons es va vincular més estretament a moviments polítics foranis, concretament amb l'assistència a l'assemblea de la Unió Catalanista, que es va celebrar a Reus l'any 1893, com a representant d'Arbúcies. Obviament és a partir d'aquí d'on li ve tota la seva vinculació en el moviment polític que suposà l'elaboració de les bases de Manresa, que va tenir lloc l'any 1892.

Aquesta va ser la seva contribució i el seu major compromís amb la societat, ja que poc després, el 15 d'octubre de 1898, va morir a Arbúcies d'un atac al cor, d'assitolia, essent relativament jove.

JOSEP MANUEL RUEDA
TORRES

Prat Marcet. (primer per la dreta)

Foto Arxiu JMI

Pepitu del Centre, que era solter i molt popular. Cada dia a les 8 del matí sortia del cafè i se'l veia amb una cafetera clàssica de porcellana vermella i una xicra (que feia de mesura) i repartia cafè a domicili a la clientela que tenia a la llista. Membres de la

Penya més coneguts i amics d'en Prat Marcet, eren en Pau Vinyes (paleta), Quimet Serra (conegut per en Calçó), Mateu Sanses, Francesc Riumalló, Evarist Dalmau (metge titular) i el farmacèutic. Prat Marcet era molt influent

en els cercles polítics i socials de Barcelona, gràcies a la seva amistat i relació amb el Dr. Carulla (que passava els estius a Viladrau), va poder influir en la construcció de les escoles públiques d'Arbúcies. Les escoles foren inaugurades oficialment el 24 de setembre de 1916 a les 11 del matí i va tenir lloc una gran festa. En aquest acte hi assistí l'Ajuntament en Ple presidit per l'alcalde, el Sr. Claudi Pons i Rius, acompanyats de les autoritats civils i eclesiàstiques de la província, diputats a Corts i provincials per aquest districte, autoritats i associacions locals i la premsa diària de Barcelona.

També Prat Marcet es distingí pels molts favors i ajudes, sobretot a la gent humil i necessitada del poble. Una d'elles que ja tenia per norma, era que les medicines que receptava el Dr. Dalmau, per als malalts de cases necessitades, el farmacèutic les

entregava i Prat Marcet n'abonava l'import; això ho va fer durant molts anys. Una altra ajuda era, que molts pares anaven a veure i consultar el Sr. Prat per col·locar els seus nois a treballar a Barcelona. El Sr. Prat preguntava de que vol fer el teu noi? de pixatinters (escrivent en una indústria) o bé de saltataulells (dependent de comerç). Molts nois d'Arbúcies trobaren feina gràcies a les recomanacions del Sr. Prat.

També la seva intervenció va ser decisiva per instal·lar la central de telèfons a Arbúcies l'any 1913. La central fou ubicada a can Calçó, al carrer Camprodon (es necessitaren 10 abonats per posar la central, que era el mínim exigít).

El carrer de PRAT MARCET, és el que uneix la Plaça de la Vila i el carrer Francesc Camprodon.

JOSEP M. IGLESIES I DALMAU

Joaquina de Vedruna

(Extret del Full Parroquial núm. 2888. Girona, 6 de març de 1983)

Aquest any es complirà el 150è aniversari de la vinguda de Sta. Joaquina de Vedruna a la nostra Vila en la qual hi fundà una comunitat de germanes Carmelites de la Caritat.

Joaquina de Vedruna i Vidal va néixer a Barcelona el 16 d'abril de 1783, al carrer de l'Hospital. Filla del notari Llorenç de Vedruna i Malet. Pertanyia a la petita noblesa barcelonina; el 1779 es casà a

STA. JOAQUIMA DE VEDRUNA.

la parròquia del Pi amb Teodor de Mas i de Sauleda, vigatà.

El 1808 vençuda la ciutat pels francesos, varen buscar seguretat terra endins, al mas Escorial de Vic i tornaren a Barcelona el 1813.

Mare de 9 fills, 3 dels quals se li moriren, quedà viuda el 1816. Passà definitivament a viure a la casa pairal de Vic amb els seus 6 fills.

Entre el 1822 i el 1824 hagué de deixar la ciutat i traslladar-se a la Catalunya Nord, a causa del triomf liberal i absolutista. De retorn a Vic decidí dur a terme la fundació d'una congregació femenina destinada a la beneficència i a l'educació de noies. Adoptà la regla carmelitana, el 26 de febrer de 1826 es realitza la fundació i s'estableix el noviciat en el mas de l'Escorial. D'aquí arrenca la primera congregació femenina de l'estat espanyol de vida apostòlica en vistes a l'educació i la segona pel que fa a l'atenció als malalts. La vida de Joaquina a partir d'aquest moment està bolicada vers el creixement interior del grup i la seva expansió, tot i les maltempsades de l'època.

El desembre de l'any 1844 els

administradors del Sant Hospital del Pobres malalts de la Vila d'Arbúcies: el rector Josep Deulonder, Josep Lambert i Aleix Milans, varen demanar a la mare Joaquina de Vedruna si volia fer-se càrrec del dit hospital, ja que les Germanes de sant Vicenç de Paul que el tenien al seu servei havien decidit d'anar-se'n.

El 15 de maig de 1845 la mare Vedruna tenia fermament decidida la fundació de la comunitat a la nostra Vila. El dia 9 de juliol del mateix any es va personar amb tres germanes i una serventa i fundà la comunitat, quedant designada superiora la germana Maria Farriol. Signaren un conveni entre els administradors i la mare Joaquina en el qual deia: "els administradors desitjant millorar l'estat econòmic de l'Hospital i fomentar l'afecció de les persones caritatives d'aquest establiment, fent-lo servir a un temps per l'ensenyança i educació de les noies d'aquesta vila, han acordat establir per ara tres germanes i una serventa amb l'obligació de dedicar-se a l'assistència i cura dels malalts i a l'ensenyança indicada".

Segons una carta que des

d'Arbúcies va escriure la fundadora a la germana mestra del noviciat de Vic, en data de 22 de juliol li comunica que havia començat l'ensenyança, i encara restà a la nostra vila alguns dies més.

L'octubre de 1847 tornà la Mare Vedruna a la nostra Vila per visitar la comunitat. La darrera visita que va fer fou l'octubre de 1848. Durant aquesta visita una jove arbuçienca, Catarina Vidal, va presentar a la mare Vedruna la sol·licitud d'entrar en la congregació. Durant els més de seixanta anys que fou monja conservà el record de l'amabilitat de la fundadora. El 28 d'agost de 1854 a Barcelona, l'epidèmia del còlera es cobrà la seva vida, una més d'entre tantes víctimes.

Havia escampat per Catalunya trenta comunitats per a fer-se càrrec de 19 hospitals, 13 escoles públiques, 3 col·legis i 3 cases de caritat. Entre elles la comunitat d'Arbúcies.

El 19 de maig de l'any 1940 fou beatificada per Pius XII i canonitzada per Joan XXIII el 12 d'abril de 1959. La seva festa es celebra el 22 de maig.

JOAN ILLA

ARBÚCIES, VÍCTOR BALAGUER I LA CASA BLANCH

A l'estiu de 1891 Balaguer té un problema respiratori i durant la seva estada a un balneari de Sant Hilari Sacalm el conviden a visitar la Casa Blanch. L'acompanyava E. Toda. D'aquella visita en sorgir una molt estreta amistat amb el matrimoni Blanch i molt especialment amb Conxa, muller de Miquel Font. Balaguer es va convertir per a Conxa en una estranya combinació de pare i enamorat (l'il·lustre Balaguer tenia ja setanta anys). Sovint, Conxa signa les cartes com a *su hija*. Sembla que Balaguer la fascina per l'erudició que sabia traspasar-li. Ella aprèn i per això necessita ser prop de Víctor Balaguer. La imatge que ens podem formar de la mestressa de Can Blanch correspon al paradigma de la dona romàntica dels anys joves del poeta: feble, tendra, malaltissa, envoltada de natura idíl·lica...

El resultat literari de les seves estades en fou el llibre **Al pie de la encina**, recull de llegendes fetes girar entorn el Mas Blanch i la seva mestressa.

Entre Balaguer i Conxa s'establí una freqüència epistolar notable. Ella li ho explica tot: viatges, dubtes, desavinences matrimonials etc. Ell li dedica poemes i frases elogioses que la satisfan extraordinàriament. Balaguer afovoreix que els seus amics també n'hi dediquin (M. Font i C. Blanch passen llargues temporades a Madrid). Tot plegat la transporta a un món fals. Per Balaguer, però, Arbúcies i la seva amiga eren gairebé l'únic reducte de fugida dels seus afers polítics. Diu al seu dietari: *Quisiera pasar aquí la vida. En este lugar de Casa Blanch me siento amado lo cual no me sucede ni en Madrid, ni en Villanueva, ni en Barcelona, donde creo que solo me aman por los favores que puedo hacerles no por mí.*

La correspondència Conxa-Víctor Balaguer ens aporta també una altra mena d'informacions molt interessants. Per una banda hi són presents les llegendes i molt especialment la dona d'aigua i la penitent del Montseny, epítet amb que solia definir-se a ella mateixa. Hi ha un element nou creat per Balaguer i Conxa Blanch i que s'incorpora a la mítica d'Arbúcies: l'alzina sota la qual Balaguer va escriure el llibre abans esmentat: Conxa s'encarrega de convertir-lo en mite mitjançant reunions i berenars sota la seva ombra. (Actualment ja no existeix si bé els habitants més grans del poble la recorden). Per altra banda hi ha en aquestes cartes referències curioses a la vida quotidiana del poble i sobretot a la modernització i riquesa del mas Blanch (electricitat, telèfon, etc.: som als anys 1895/97). Personalitats destacades visitaren la casa Blanch i li reteren veneració, d'entre les que destaquen Toda o Emilio Castelar.

La relació Arbúcies-Vilanova s'estableix mitjançant les visites que *la gitaniella* (així l'anomenava D. Víctor) feia a Vilanova instal·lada a la casa de Santa Teresa ubicada en els jardins de la Biblioteca-Museu Balaguer. El vincle es consolida amb obres menys etèrees: la torre annexa a la casa Blanch va ésser pagada per Víctor Balaguer i a Vilanova es va fer construir una columna amb pedres procedents del gorg Negre per desig exprés de Conxa. A Arbúcies encara ara es respira aquella presència llunyana de Balaguer, gairebé més que a Vilanova i la Geltrú on la imatge que se'n conserva va sempre lligada a actuacions literàries i fonamentalment polítiques, totes elles reals i evidents, sense cap càrrega de misteri. Arbúcies ha d'imaginar les situacions provocades per uns habitants llunyans i propers a la vegada i això deriva finalment en el mite.

Conxa Blanch

Foto: Arxiu Històric Municipal d'Arbúcies

Ja s'ha dit més amunt que el testimoni d'aquesta relació en fou el llibre **Al pie de la encina** el qual manté l'estructura pròpia dels llibres de viatges, tot barrejant-hi realitat i records. Permet reconèixer un paisatge al que s'incorporen un seguit d'elements fantàstics o llegendaris. La identificació cultura-natura hi és molt present. Segurament un dels factors que encara ara el fan llegible i que l'ha vinculat perfectament amb el poble d'Arbúcies (el 1993 se'n feu una edició facsímil) és la incorporació, conscient, de valors etnològics de la zona. Les descripcions que fa de les fades i dones d'aigua... ens transporten a l'estètica modernista que ja és pròxima. És un llibre escrit sota impulsos i mancat de reflexió: les llegendes i el món que evocuen equilibren l'obra fent-la del tot recomanable, si es vol visitar Arbúcies des d'un angle més subtil.

MONTSERRAT COMES
Directora de la Biblioteca Balaguer de
Vilanova i la Geltrú.

Cultura

POESIA I LLIBERTAT ... (2)

SOTA L'ARBRE DE LA PLAÇA

Com a continuació de l'article *Poesia i llibertat*, del número anterior de PERXADA, en el qual parlàvem dels recitals de poesia de l'Onze de Setembre, avui volem fer memòria de la part narrativa d'aquests recitals.

L'estiu de 1984, a proposta d'en Jaume Soler, vàrem adaptar un fragment de l'obra "Onze de Setembre" de Guillem Jordi Graells, per oferir-lo com a complement en el que fins aleshores havia estat únicament recital de poesia patriòtica. L'experiència va ser positiva i decidirem que cada any afegiríem una part narrativa de divulgació històrica a l'acostumat recital de poesia, amb la intenció de contribuir a la recuperació de la pròpia història, desconeguda per a molts de nosaltres a causa de la nefasta política d'ensenyament de la dictadura, que ens l'havia segrestada i tergiversada. recollint, doncs, aquesta idea vàrem preparar per a la Diada de 1985 un resum de la Història de Catalunya, que amb l'afegit d'uns breus diàlegs i d'unes poesies adequades a cada època, presentàvem una visió esquemàtica d'aquesta assignatura que ens havíem quedat a deure.

Partint d'aquesta visió de conjunt, i per donar més interès a la proposta, en els anys següents vàrem dedicar aquestes narracions a diversos fets històrics que havien tingut a veure amb la nostra vila o amb la nostra comarca. Així vàrem escriure i presentar: "Vida i mort d'un lluitador. El general Josep Moragues i Mas", "El combat d'Arbúcies" i "La llegenda del Cap d'estopes". Esgotada, de moment, aquesta veta històrica que volíem donar a conèixer, decidírem continuar amb la divulgació de llegendes i tradicions autòctones, i vàrem presentar: "La dona d'aigua", "El castell de Montsoriu, història i llegenda" (en dues parts), i darrerament "La marededéu trobada", dedicada a la Capella de la Pietat.

Penso que en el futur encara podem seguir explotant aquest filò històric i llegendari més acostat al nostre entorn. Ja hem previst oferir-vos per a l'any 1995, un guió sobre les guerres remences, en el desenvolupament de les quals la nostra comarca tingué un especial protagonisme. Amb tot això no pretenem altra cosa que fer memòria d'uns fets que varen afectar els nostres avantpassats i que expliquen, en certa manera, l'evolució històrica del nostre país fins el dia d'avui.

Aquesta activitat que començarem ja fa 18 anys sota l'arbre de la plaça i que s'ha anat mantenint, any rera any, fins el dia d'avui, pensem que encara té vigència, i que mentre la resposta del públic sigui favorable com ho ha estat fins ara, intentarem continuar oferint-vos en el futur. Per nosaltres no ha pas de quedar.

DANIEL MARTÍ

PERSONES QUE HAN COL-LABORAT EN ELS RECITALS DE L'ONZE DE SETEMBRE EN TOTS AQUESTS ANYS

NOMS	ACTIV.	ANYS																			
			77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	
M.R. Bayés	Ln								X	X											
R. Bohils	Ln														X	X					
J. Bosch	Ln														X	X					
J. Camps	D														X	X	X	X			
R. Camps	Ts													X	X	X					
R. Cortés	Ln. Pr																X	X	X		
J. Cruselles	Ln														X						
LL. Cuminal	D															X	X	X	X		
D. Díaz	Ln															X					
M. Duran	Ln																X	X	X		
C. Fernández	G															X	X	X	X		
J. Ferragut	Ln														X						
F. Iglesias	Ln									X											
M. Iglesias								X	X												
A. Mañé	Ln. P.								X	X					X		X	X	X	X	
G. Martí	Ln. Pr.														X		X	X	X	X	
D. Martí	Ln. P. C.		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
M. Martí	Ln. P.		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	
A.M. Miralpeix	Pr.		X	X	X	X	X	X	X	X											
T. Moré	Ts.													X	X	X	X	X	X	X	
J. Planas	Ln. P.		X	X	X	X	X	X	X	X	X										
X. Puigdevall	Ln. P.														X	X	X			X	
J. Riumalló	Ln								X	X				X	X	X				X	
J. Riumalló	Ln								X	X				X							
D. Rodríguez	Ln								X					X							
A. Rovira	Ts.													X	X						
J. Soler	Ln															X					
M. Tayeda	Ln									X											
L. Tayeda	Ln																			X	
M. Vera	Ln																	X	X	X	
R. Vilà	C.		X	X	X	X	X	X	X	X											
C. Viñas	Ln. P.		X	X	X		X	X		X	X		X	X	X	X			X	X	
J. Zamorano	Ts.								X	X											
TOTAL PERSONES/ANY			6	6	6	5	6	6	6	14	10			2	6	11	12	14	12	12	15

Codis Activitat: C.(Coordinador), D. (Diapositives), G. (Guitarista), Ln. (Lectura narració), Ln.P. (Lectura narració i Poesia), Pr. (Presentador), Ts. (Tècnic de so)

Us presentem, a continuació, una visió resumida del que han estat aquestes celebracions populars de l'Onze de Setembre, des de la primera commemoració fins la darrera. Seguida d'una llista de totes les persones que desinteressadament, hi han col·laborat:

Any 1975:

Mort del dictador

Any 1976:

LLOC:
Pati de l'Institut.

ACTE:
Semi-clandestí, reivindicatiu de les llibertats catalanes. Hi participen grups de l'Assemblea Democràtica de Breda, Hostalric, Sant Hilari i Arbúcies amb diversos parlaments. Lectura del text que unes hores abans havia llegit Jordi Carbonell en la manifestació de Sant Boi.

ORGANITZA:
Assemblea Democràtica Comarcal.

Any 1977:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Recital de poesia patriòtica. Parlaments a càrrec de representants d'entitas culturals, grups sindicals i partits polítics.

ORGANITZA:
Assemblea Democràtica d'Arbúcies.

Any 1978:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Recital de poesia patriòtica. Parlament a càrrec dels organitzadors.

ORGANITZA:
Assemblea Democràtica d'Arbúcies.

Any 1979:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Recital de poesia patriòtica. Parlament a càrrec del nou alcalde Jaume Soler.

ORGANITZA:
Ajuntament d'Arbúcies sorgit de les primeres eleccions democràtiques. A partir d'aquest any l'organització de l'acte sempre és a càrrec de l'Ajuntament.

Any 1980:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Lectura manifest. Recital de poesia patriòtica. Recital de Ramon Muntaner. Sardanes

Any 1981:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Recital de poesia patriòtica. Parlament de l'alcalde. Actuació dels Castellans de Vilanova. Actuació de "Els Farsants".

Any 1982:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Lectura manifest "Crida a la solidaritat en defensa de la llengua, la cultura i la Nació Catalana". Recital de poesia patriòtica. Parlament de l'alcalde. Actuació dels castellers de Sitges. Actuació del grup local *Xivarri*.

Any 1983:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Recital de poesia patriòtica.
Parlament de l'alcalde.
Actuació de l'Orfeó Reusenc.
Actuació del grup de gresca "*La Fira Fantàstica*".

Any 1984:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Repreentació d'un fragment de "*L'Onze de Setembre*".
recital de poesia patriòtica.
Parlament de l'alcalde.
Actuació del grup "*Retalls, cargols i cues de mussol*".
Projecció de la pel.lícula "*11 de setembre 76*".
Sardanes.

Any 1985:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Commemoració del "*Memorial de greuges*".
Representació de "*Resum d'història de Catalunya*".
Recital de poesia patriòtica.
Parlament de l'alcalde.
Actuació del grup "*Xamba*".

Any 1986:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Actuació castellera "*Colla Jove de Vilanova*".
Parlament d'un representant de l'Ajuntament. Sardanes.

11 de Setembre de 1991

Foto: Arxiu Històric Municipal d'Arbúcies

Any 1987:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Recital de poesia patriòtica dedicat a J.M. de Sagarra.
Parlament de l'alcalde.
Actuació d'un grup musical. "*Jaume Greboleda*".
Projecció de la pel.lícula "*11 Setembre 77*".

Any 1988:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Representació de "*Vida i mort d'un lluitador. El general Josep Moragues i Mas*".
Recital de poesia patriòtica dedicat a la memòria de Rafel Vilà. Parlament de l'alcalde.
Actuació de castellers de Barcelona i del Ballet Folclòric de Nicaragua.

Any 1989:

LLOC:
Plaça de la Vila a les 6 de la tarda.

ACTE:
Representació del combat

d'Arbúcies. Recital de poesia patriòtica dedicat a Miquel Martí i Pol.
Parlament de l'Alcalde.
Actuació del grup de música tradicional "*Batall*".

Any 1990:

LLOC:
Plaça de la vila a les 6 de la tarda

ACTE:
Representació de "*La llegenda del Cap d'Estopes*".
Recital de poesia patriòtica.
Parlament de l'Alcalde.
Sardanes.

Any 1991:

LLOC:
Plaça de la vila a 2/4 de 10 del vespre.

ACTE:
Representació de "La dona d'aigua", recital de poesia patriòtica dedicat a "El Canigó" de Mn. Cinto Verdager. Parlament de l'Alcalde. Actuació dels Castellans de Vilanova.

Any 1992:

LLOC:
Llar de Jubilats a les 10 del vespre, per causa del mal temps.

ACTE:
Representació de "El castell de Montsoriu. Història i llegenda (I)". Recital de poesia patriòtica dedicat a Miquel Martí i Pol.

Any 1993:

LLOC:
Plaça de la vila a les 10 del vespre.

ACTE:
Representació de "El castell de Montsoriu. Història i llegenda. (II)". Recital de poesia "Vuit segles de poesia catalana". Parlament de l'alcalde.

Any 1994:

LLOC:
Plaça de la vila a 2/4 de 10 del vespre.

ACTE:
Representació de "La marededéu trobada". Recital de poesia Centenari Sagarra/Salvat. Parlament de l'Alcalde. Actuació d'Enric Hernàez.

Cultura

MÚSICA

D'AQUÍ...

GATO PEREZ:
Romesco
(PDI 1992)

D'un temps ençà, PDI ens està obsequiant amb la reedició de tot un seguit de enregistraments que, sota el nom de Sèrie Antològica, recullen el bo i millor de la producció discogràfica catalana dels anys setanta. Entre aquests hi podem trobar títols tan emblemàtics com el **Qualsevol nit pot sortir el sol** d'en Sisa o el **Dioptria** d'en Pau Riba, entre tot un seguit de referències del que en aquell moment era la vessant més alternativa de la música que es feia a casa nostra, amb el segell Edigsa i la moguda Laietana al capdavant. El cas que ens ocupa ens porta a parlar de **Romesco**, una de les primeres enregistraments del Gato Pérez. Del Gato no cal dir massa cosa, doncs la seva transcendència dins de la nostra música popular està suficientment contrastada. En temps de carestia per segons quines músiques, va endinsar-se en la recuperació de ritmes tant peculiars com la Rumba Catalana, un estil que, per desgràcia, encara no ha assolit la seva denominació d'origen corresponent. Tot i així, "El ventilador" o "La curva del morrot" són ja, estàndards de la música popular d'aquí, i els podeu trobar a la vostra botiga per escasses mil pessetes. Us asseguro que és molt més gratificant que deixar-se embaucâr per oportunistes com Los Manolos.

...D'ALLÀ...

PORTISHEAD:
Dummy
(Go! Beat 94)

Ha estat considerada com la banda sonora del 94, tot i que no acompanya cap pel·lícula. Però és que la música dels Portishead té moltes coses en comú amb els *soundtracks*. **Dummy** és Pop. Pop elaborat amb una concepció concreta. O, diguem-ho d'una altra manera, és Pop molt elaborat. Podem trobar altres grups vàlids en la mateixa ona: Massive Attack (També de Bristol) o, més llunyans, els mateixos Soul II Soul. Però una cosa és crear una composició a partir d'una base rítmica excel·lent i una altra és fer **CANÇONS** amb majúscules. Portishead les fan. Deiem que en la seva música té molta importància el ritme, però tampoc és música de ball. Conté uns ritmes molt cuidats, mimats fins a l'últim detall, que recreen i t'endinsen en escenaris diferents, per cert, molt agradables. Ritmes que sovint, prenen referències òbvies en l'Ambient, el Dub i tots els seus sucedanis. Temes que amb un altre tractament podrien resultar pastosos. Tanmateix, l'expressiva veu de Beth Gibbons té una especial facilitat per amalgamar-se amb uns ritmes secs i aspres. El resultat final és un àlbum molt a tenir en compte.

...I DE MES ENLLÀ.

YOUSSOU N'DOUR:
The Guide (Wommat)
(CBS/Sony 94)

La música africana fa temps que ha deixat de ser una ventafocs. Més enllà dels Pirineus, fins i tot alguns dels seus intèrprets són venerats com a déus per un públic massiu. Es una audiència nombrosa que alhora té un paladar selecte. Però per aquestes contrades, orfes encara d'un públic d'aquest estil, un músic comença a tenir un pes específic quan té al darrera una multinacional del disc, una bona campanya de promoció i sona a tort i a dret a les ràdio-fórmules. Poca importància té la qualitat. El que val és la repetició fins a l'extenuació. Quan un músic entra en aquest terreny, cal que vagi amb peus de plom o se'n pot anar de cap als lleons. El respecte de la crítica sempre és important i més gratificant a nivell personal que el nombre de còpies venudes. A més, un mal pas pot ser definitiu per quedar-se sense una cosa ni l'altra. Únicament alguns escollits aconsegueixen aquest difícil equilibri entre comercialitat i qualitat.. Aquest és el cas de Youssou N'Dour, un cantant senegalès que no ens defrauda. Aquest no és el seu àlbum de debut, tot i que ho podria semblar per la campanya de promoció que està rebent. Pregunta al teu veí africà i demana-li que et deixi les vint-i-cinc cintes que té. La seva música és l'M'Balax, cosa que tampoc se us diu a los 40 Principales. Un M'Balax cada cop més occidentalitzat. Però poques coses li podem retreure si tot el que ens ofereix és com el hit "Seven Seconds".

EL VELL I EL BAR

En Manolo grinyola com una porta de frontisses rovellades. Els seus carrers estan envaïts per un milió d'efes, d'is i d'us encadenades.

Del seu pit neix una cançó monòtona i acompassada. No va més enllà de dues o tres notes. És un xiulet finíssim però que a l'home vell del bar se li antulla el més gran dels sorolls.

És per allò que anuncia. És per allò que delata. És el símptoma que esgarri-fa.

En Boujan mira amb clandestina complicitat, ara l'un, ara l'altre. En els dos casos dissimula. Per un home de la seva edat, dissimular és un dels exercicis més costosos i cansats. Costós per l'amargor pròpia de la mentida. Cansat, per piadós i per això mateix lluny del que ensenyen els anys.

El vell del bar somnia xerinoles i esborra qualsevol possibilitat de ser empalagosament caritatiu.

El Manolo ho entén i amb un cop de tos enlaira la realitat d'una malaltia fins tornar-la matàfora, fins tornar-la burla a la provisionalitat de la vida mateixa.

- Hauries de fer bondat, Manolo ! Diu en Boujan al mateix temps que gira la cara cap a la barra cercant el cambrer amb la vista.

- Ha entrat a la cuina. Repeteix per infinita vegada l'esquerda de veu que se li escapa al vell blanc.

- Encara més de la que faig ?. Reemprén el benvolgut Manolo, amb un poc discret somriure.

- Em procuro totes les "bondats" de les que sóc capaç. No n'escatimo ni una... Ho juro !...Cuido al màxim que puc tot allò que em dona benestar...

Al vell obrer de cabell de boira li sembla que ja n'havia sentit a parlar d'aquesta broma... Però la recordava en to seriós, i això li canvià la cara també. I s'entreté amb gest preocupat: li sembla recordar que era una teoria d'aquelles que inventaren els antics savis de la llunyana Grècia.

El vell obrer de la boira blanca mira novament a en Manolo, però ara la seva mirada també és nova. És una mirada treta d'una pregunta que vol dissipar un tretret un xic pedant.

- Va home, va!... Això és com el fumar. El fumar (pel fumador) és un benestar, oi ?, però fixa't: fins en els paquets de tabac diuen allò de les Autoritats que adverteixen que...

- Intercedeix Boujan- cosa que no fa mai- i estalvia el punt de neguit que ja començava a mig molestar al vell parsimoniós dins les seves cabòries blanques.

- Ep, ep, no en parlem d'això. Les Autoritats Sanitàries haurien d'advertir d'altres de perills, no creus ?... Per exemple podrien advertir de la seriosa perillositat d'arribar a vell també !.- En Manolo es troba a gust. Ha pogut lluir la seva anarquia condecorada.

- Vaja home !... No em sortiràs ara amb tòpics, oi ?... S'excusa en Boujan -cosa que sempre fa- Però aquesta vegada la seva excusa porta el gest de la seguretat, com si donés per acabada una qüestió amb certa suficiència.

- Ah ! És que és un tòpic ?.- Talla geniüt el vell obrer. Fins s'exalta i mal camufla una certa vehemència. I acompanya la frase picant sobre el marbre de la taula amb el palmell de la mà oberta. El seu dit mig amputat rebota com si fos d'una mà de drap, i un inacabable instant quiet s'instal·la a la taula.

En Boujan demà recordarà que va estar a punt de deixar anar un reguitzell de mentides a mig creure encara.

Es distreu discretament i prefereix girar el coll per a fitar la barra.

Algú demana les boles de billar. El cambrer bada tot mirant la tele sense escoltar-la ni veure-la i sense cap intenció de fer-ho.

- Pep !.. Posa'm un cafè i un got d'aigua, si us plau !

- A mi un raig !"

- I a mi un perfumat !

- Espereu ! espereu !...A veure: un cafè...

I abans que els camarades tornin a recitar una altra vegada la mateixa comanda...

- Un got d'aigua, un raig i un d'anís, no?

- Això mateix !.- Diu no sé qui.

Aquest podrit d'en Pep sembla que no hi sigui però... ves-li al darrera !

!No fugis Boujan.- La boina negra nave-

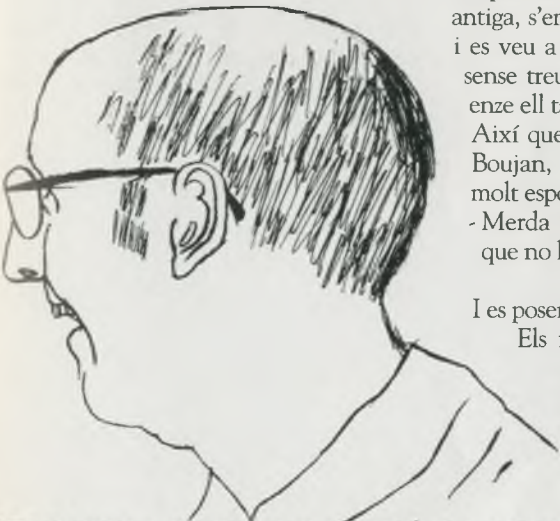
HAURIES DE FER BONDAT, MANOLO !

ga flonja sobre l'escuma de boira blanca del cabell.

- Home !... Ja saps que tens molta part de raó... Què vols que et digui ara ?... Et penses que no sé què vol dir fer nosa ? ... Però et diré que sempre ha estat així... Per això parlava de tòpic. O és que creus que abans no en feiem de nosa els vells ? No siguis il·lús... Demana !... La gràcia que devia de fer que el iaio de la casa manés a tothora i a tort i a dret... Vols dir que no et faria nosa a tu mateix una situació igual ?

La boina s'atura en sec... I ja no navega. La boira blanca ja no són ni onades ni escuma. El vaixell negre sembla aturat per un embarrancament. No hi ha dret ! Com és que no hi havia caigut mai ? Sincerament molest amb ell mateix, sap que ha d'intentar la discussió encara que sigui per renyar-se en secret. Allò que als ancians se'ls respectava amb vehemència i veneració... Allò que t'havies arribat a creure del teu avi i que no has conegut mai, i que t'empenyia a anar-li sumant anys a la vida, ara se't torna una resta aritmètica i escarnidora.

I ES POSEN A RIURE. ELS FA GRÀCIA, VES !

Dimonis petits com follets apareixen i treuen la llengua. Van repetint amb veu impertinent les frases que havien estat sagrades.

Rediantre d'home ! Aquest Boujan del dimoni.- Recupera juraments antics.- L'amic vell del bar necessita un discurs nou amb neguitosa promptitud. Amb un petit gest de la cella entén el joc. D'això es tracta també. Ep també eh ? Això segur !. I això esperona al vell i una necessitat sempre li ha estat una consellera decisiva. (Li recorda amb immensa nostàlgia una petita narració que parlava de la necessitat com d'una sàvia que un infant cercava per consell de no sé qui) I l'èmbol de les coses espontànies li escup el pensament salvador: "Però hi havia necessitat dels vells !"

I immediatament ho torna a repetir amb el mateix silenci però afegint-hi un dèbil interrogant al final. Després es mira al Manolo i automàticament ironitza del que veu: Allí està aquest pobre home constipat de mala manera, que no para de mocar-se sense èxit sobre el mocador que viatja amunt i avall des de la butxaca al nas i des del nas a la butxaca. Allí està mirant-nos amb cara d'enze. Després el pensatiu home blanc de boira antiga, s'emmira als ulls d'en Manolo, i es veu a ell mateix mocant-se el seny sense treure'n cap secreció... I es troba enze ell també.

Així que de tot el que podria dir-li a Boujan, al final només se li acut una molt esportiva felicitació ! :

- Merda Boujan !... Tu si que sembla que no hi siguis... i ves per on...

I es posen a riure.

Els fa gràcia, ves !

I continuen rient... I ara més fort.

Al Manolo se li enganxa la gola amb algun esput. Comença a tossir com un vertader animal en ple instint de conservació.

Els ulls són dues boques vomitant a gopades intermitents. Entre una i l'altra és el mateix globus ocular que sembla la fel que no s'acaba d'expulsar però que t'estira per dins com arrancant-te els ous per la gola.

Les galtes són bombetes amb filaments rojos ansiosos de més voltatge per arribar a la incandescència.

El cos és un metre de fuster plegat que penja de la cadira.

Les narius a cada convulsió són un brollador de cervesa feta de moc i conyac.

Les mans. Les mans són urpes mascoquistes clavant-se als propis palmells i que al mateix temps rebreguen amb ira el mocador immaculat.

I continuen rient. Rient estrepitosament fins que es decideix alliberar de l'ofec al pobre Manolo que talment es moria.

És el mateix Boujan -que està més a prop- li clava una solemne plantofada amb la mà oberta a l'esquena. Per tot el bar s'escampa una fressa com de cossa. I el Manolo s'atura i ja no tus. De mica en mica es va refent. Ara ja fins i tot riu ell mateix, un xic tímidament. Està una mica espantat encara.

No resta més que aixecar-se i entrar al carrer, a la fresca inequívoca del teu carrer. A la casa de parets fetes de laberints de carrers, els teus carrers.

Així és que de cop, s'alcen una mica majestuosos tot i el gest reverencial de les seves columnes. S'apropen a la barra i queden a deure. Continuen rient en silenci, i es dirigeixen a la porta de doble frontissa.

Aquesta nit tres avis somrients passaran de llarg de la taula amb els familiars servits, parats de sopar i aniran a dormir sense dir ni una sola paraula als seus.

Aquesta nit, ni els records amorosos els valdran la serenitat d'una independència oblidada de no se sap quan. I la resta del món els serà exactament això: la resta del món.

